

Møteinnkalling

Utvalg: Færder nasjonalparkstyre
Møtested: Nasjonalparksenteret
Dato: 27.09.2017
Tidspunkt: 14:00 – 17:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 99 74 42 25. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Eventuelle kommentarer til protokollen fra forrige møte oversendes sekretariatet.

Informasjon:

Pål Otto Hansen, Jørn Lindseth (Statens naturoppsyn, Vestfold) og Anne Sjømæling (Oslofjordens friluftsråd) deltar på møtet.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 10/2017	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte (vedlegg)		2003/1055
ST 11/2017	Referatsaker a) Styringsgruppe «Krafttak for kysttorsken» (vedlegg) b) Reduksjon av gåsestammen (vedlegg) c) Sprenging under vann (vedlegg) d) Avtale med Oslofjordens Friluftsråd om bistand til besøksstrategi og informasjon (vedlegg) e) Avtale med Pål Otto Hansen (muntlig)		2003/1055
ST 12/2017	Delegerte saker a) Merking av steinkobbe (vedlegg) b) Bruk av drone, havforskningen (vedlegg) c) Gbnr 61/5, Søndre Årøy, brygge (vedlegg) Vedtaksaker – enkeltvedtak Ingen saker Andre vedtak a) Nominering og oppnevning av nye representanter til nasjonalparkstyret etter valget (vedlegg)		2003/1055
ST 13/2017	Informasjonssaker a) Status for arbeidet med informasjonstavler og skjøtsel (vedlegg) b) Erfaringer med hummerområdene (muntlig) c) Erfaringer med oppsynet – SNO (muntlig) d) Arbeidet med besøksstrategien har startet (vedlegg) e) Havørn (muntlig) f) Uttak av skog, Søndre Årøy (vedlegg) g) Færder kommune, oppdatering av dokumenter (muntlig) h) Resultat av høring på TurApp (muntlig) Nytt fra besøkssenteret v/Bente Molvig		2003/1055

ST
14/2017

Eventuelt

2003/1055

Færder nasjonalpark

FÆRDER NASJONALPARKSTYRE 23.03.17 – PROTOKOLL

Tid: kl. 1400 – 1700

Stede: Besøkssenteret Færder nasjonalpark

Til stede:

Roar Jonstang

Bente Kleppe Bjerke

Karen Lie

Pål Syse

Nell Gaalaas - Hansen

Sak 1/2017 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte

Behandling:

Innkalling og protokoll ble godkjent.

Sak 2/2017 Referatsaker

Behandling:

Styret tok saken til etterretning.

Styret ber om at det settes av kr. 25 000 til engasjement av Morten Skarpaas til informasjon og oppsyn med fiskeredskap i 2017. Det bør også søkes politiet om begrenset politimyndighet.

Det er satt av et tilskudd til Skjærgårdstjenesten. Styret ønsker at Skjærgårdstjenesten ved utførelse av sine kjerneoppgaver bidrar med rapportering til oppsynet i den grad de registrerer fiskeredskap som kan være ulovlig satt. Det er ønskelig at Skjærgårdstjenesten også trekker opp umerket redskap.

Styret registrerer at Fiskeridirektoratet, Region Sør, bare har imøtekommet deler av de behov som ble framsatt i eget brev i 2016 og møte i januar 2017. Styret vil ta dette opp på høyere nivå i Fiskeridirektoratet.

Styret viser til diskusjonen i rådgivende utvalg den 8. mars om marint avfall og lokal håndtering av fiskeriavfall. Styret ber forvalter ta kontakt med rådmannen

i Tjøme med forespørsel om å etablere en mottaksordning for avfall som fanges opp med fiskeredskaper.

Sak 3/2017 Delegererte saker

Behandling:

Styret tok sakene til etterretning.

Vedtaksaker - enkeltvedtak

Sak 4/2017 Færder nasjonalpark – søknad om høsting av ville bestander av stillehavsøsters

Behandling:

Styret sluttet seg enstemmig til innstilling fra nasjonalparkforvalter.

Sak 5/2017 Gbnr. 32/25 – Hvaløy – Nøtterøy – etablering av brygge

Behandling:

Styret sluttet seg enstemmig til innstilling fra nasjonalparkforvalter, men med følgende tillegg: «Avfall fra byggearbeidet må leveres til godkjent mottak».

Sak 6/2017 Gbnr 31/4 – Bjerkøy – Nøtterøy kommune – transport av materialer fra sjø til byggeplass – søknad om forlenget frist

Behandling:

Styret sluttet seg enstemmig til innstilling fra forvalter.

Sak 7/2017 Ultraløpet Soria Moria til Verdens Ende – søknad om løpstrasè gjennom Moutmarka

Behandling:

Styret sluttet seg enstemmig til innstilling fra nasjonalparkforvalter.

Vedtaksaker – andre saker

Behandling:

Styret sluttet seg til innstillingene fra nasjonalparkforvalter, men med følgende tillegg:

Med henvisning til sak 2 settes av kr. 25 000 til innleie av Morten Skarpaas til informasjon og oppsyn med fiskeredskap.

Styret ber om at arbeidet med informasjonstavler blir prioritert i tråd med budsjettforslag fra nasjonalparkforvalter.

Karen Lie påpekte at informasjon som brukes i eventuell «tur – app» for nasjonalparken, også må være tilgjengelig for andre, fore eksempel Turistforeningens «UT.no».

Styret ser svært positivt på at frivillige får anledning til engasjere seg i praktisk arbeid i nasjonalparken, for eksempel merking av stier og skjøtsel.

Tilskudd fra styret til Skjærgårdstjenesten økes fra 20000 til 30000 (se også sak 2/2017).

Sak 8/2017 Informasjonssaker

Behandling:

Styret ønsker å bli invitert til fylkeskommunens seminar 2. og 3. mai på Borge Hotell om kartlegging av det marine miljøet ved Bolærne.

Styret ønsker å være representert på «Færder seminaret, så langt dette lar seg gjøre av hensyn til fellessamlingen med ledelsen i Kosterhavet, Ytre Hvaler og Færder nasjonalparker.

Færder nasjonalpark

Dato: 12.06.17

SAMRÅD MED FÆRDER NASJONALPARKSTYRE 31. MAI 2017

Tilstede:

Roar Jonstang
Bente Kleppe Bjerke
Rune Hogsnes
Karen Lie
Pål Syse

Bjørn Strandli
Pål Otto Hansen

Saker:

I forbindelse med Færder seminaret ble det holdt et kort samrådsmøte mellom nasjonalparkstyret og nasjonalparkforvalter i følgende saker:

1. Søknad om brygge på gbnr. 61/5 Søndre Årøy

Styret sluttet seg til vurderingen fra nasjonalparkforvalter. Nasjonalparkforvalter fatter vedtak i tråd med dette. Styret ba nasjonalparkforvalter om å foreslå en «lavkarbonprofil» for tiltak i nasjonalparken til neste styremøte. Pål Syse kan bidra med innspill til en slik sak.

2. Notat om «tur – app» for nasjonalparken og TNT regionen (Tønsberg, Nøtterøy og Tjøme

Styret sluttet seg til at framlagte notatet nå kan sendes til kommunene og fylkeskommunen for beslutning om eventuell deltakelse i et samarbeidsprosjekt om en «tur – app». Styret understreket at lov om offentlige anskaffelser må følges og at det må gjøres klart hvem som eier dataene som legges inn i en «tur – app».

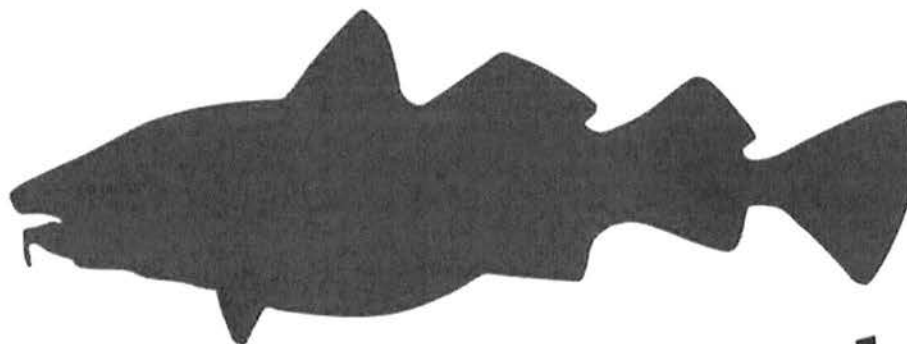
3. Innfallsport Østre Bolæren – prosjektnotat

Styret sluttet seg til innholdet i notatet, men mener at prosjektet med fordel kan deles opp i faser, først med en noe enklere variant og at man senere vurderer en utvidelse mer i tråd med ambisjonene i notatet.

12. juni 2017

Bjørn Strandli
nasjonalparkforvalter

a)

Krafttak for kysttorskens

MØTE NR.2/2017 I STYRINGSGRUPPEN - INNKALLING

Sted: Østre Bolæren, frammøte i Knarberg båthavn, Nøtterøy kl. 0900

Dag: 23. august 2017

Tid: 0900 - 1530

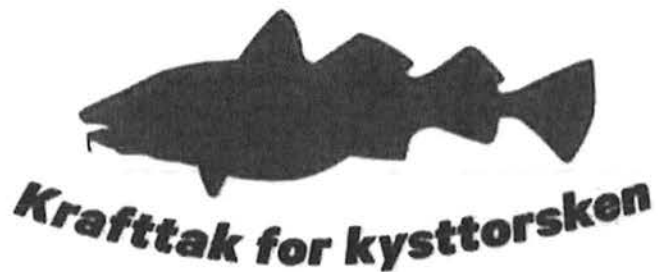
DEL 1 (10 -1230) – møte i styringsgruppen

1. Innkalling og godkjenning av dagsorden
2. Godkjent protokoll fra møte i januar 2017 – Bjørn Strandli (vedlegg)
3. Folkemøter – Monika Olsen/Bjørn Strandli (vedlegg)
4. Prosjektorganisasjon – Bjørn Strandli (vedlegg)
5. Rapport fra feltarbeid og genetiske undersøkelser, status – Even Moland (vedlegg)
6. Innsamling og vurdering av økologiske data- status, behov for supplerende kartlegging og metoder for dette – Even Moland (vedlegg)
7. Kriterier for utvelgelse av bevaringsområder, foreløpig gjennomgang- Even Moland (vedlegg)
8. Mulig samfunnsøkonomisk analyse knyttet til Kysttorskprosjektet – Bjørn Strandli/Elisabet Rosendal (vedlegg)
9. Brukerundersøkelse, innhold og organisering, brosjyre for prosjektet – Even Moland (vedlegg)
10. Resultat av søknad til Oslofjordfondet – Lars W. Solheim/Atle Haga (vedlegg)
11. Midler fra Fagrådet for Ytre Oslofjord – Bjørn Strandli (vedlegg)
12. Samarbeid med DNB stiftelsen – Bjørn Strandli/Even Moland (vedlegg)
13. Veien videre, oppgaver i 2017 og 18 – Bjørn Strandli (vedlegg)
14. Orienteringer om status for stillehavsøsters og teknologi for kartlegging av marint miljø (Kongsberg maritime) – Lars Solheim (muntlig)
15. Møteplan for 2017 og 18 – Bjørn Strandli (vedlegg)

LUNCH

DEL 2 (1315 – 1530) - befaring

Befaring med demonstrasjon av feltmetoder som brukes i prosjektet – HI (muntlig)

PROTOKOLL - MØTE I STYRINGSGRUPPEN 11.01.17

Sak 1: Konstituering, valg av leder og nestleder, sekretariat.

Vedtak:

Styringsgruppen sluttet seg til sekretariatets forslag om at lederne i de to nasjonalparkstyrene veksler på å lede styringsgruppen, med bytte annethvert år.

Roar Jonstang ble valgt til leder for 2017 og 2018.

Styringsgruppen sluttet seg til sekretariatets forslag til et nettverkssekretariat. Rollen som prosjektleder tillegges Bjørn Strandli.

Sak 2: Godkjenning av dagsorden

Vedtak:

Dagsorden ble godkjent.

Sak 3: Gjennomgang av prosjektbeskrivelsen

Even Moland fra HI ga en gjennomgang av:

- utfordringene som kysttorskens tilbakegang representerer
- forslag til prosjektbeskrivelse

Det kom flere forslag til justeringer av prosjektbeskrivelsen. Flere av forslagene var avhengige av nærmere dialog og bearbeiding etter møtet. Det er behov for oppdatering av enkelte kostnadstall. Fiskeridirektoratet tilbyr seg å gi en orientering til styringsgruppen om relevante beslutningsprosessen knyttet eventuelle reguleringer av fiske. Miljødirektoratet har kompetanse som kan muliggjøre en samfunnsøkonomisk vurdering av fiskeressursene i Ytre Oslofjord.

Vedtak:

Endelig forslag til prosjektbeskrivelse sendes styringsgruppen til godkjenning sammen med forslag til møteprotokoll.

Det er ønskelig at Fiskeridirektoratet gir en orientering om relevante beslutningsprosesser i fiskeriforvaltningen, knyttet til et prosjekt som dette.

Det bør avklares før sommeren 2017 hvorvidt prosjektet bør utvides til å omfatte en samfunnsøkonomisk vurdering, og eventuelt hva denne bør inneholde.

Sak 4: Faglig aktivitet, framdriftsplan og budsjett

Dette ble behandlet under sak 3.

Sak 5: Møteplan for 2017

Vedtak:

23. august, kl. 10 -16   Styremøte + befaring der HI illustrerer kartleggingsmetoder i felt

22. november, kl. 13 -16   Styremøte

Sak 6: Informasjonsmøter med politisk miljø, forvaltning og åpent kveldsmøte

Vedtak:

Styringsgruppen sluttet seg til saksframlegget fra sekretariatet, med to åpne møter fortløpende etter dagens styremøte på Skjærhalden. Tilsvarende åpne møter vil bli holdt i nær framtid i Vestfold.

Sak 7: Forankring og informasjon

Vedtak:

Styringsgruppen sluttet seg til sekretariatets forslag om at nasjonalparkenes rådgivende utvalg brukes som referansegruppe i kysttorskprosjektet.

Det lages en egen logo for kysttorskprosjektet, som brukes på dokumenter og i informasjonsarbeid.

Sak 8: Eventuelt

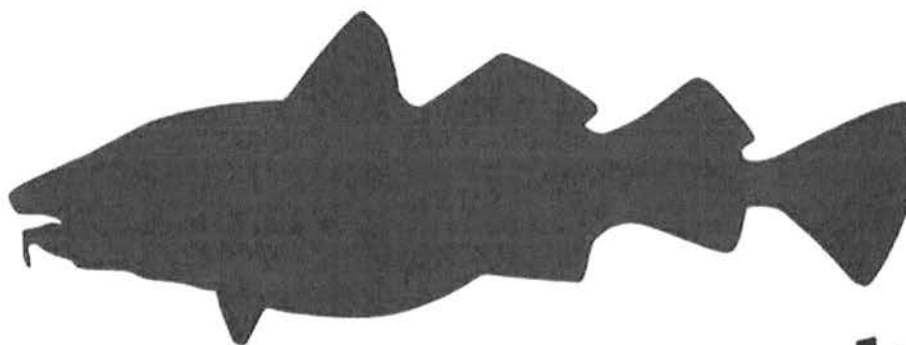
Ingen saker.

Roar Jonstang
Leder i styringsgruppen

Bjørn Strandli
prosjektleder

Krafttak for kysttorsken

Møte 2 – 2017

Saksframlegg – sak 3: Folkemøter

Hva saken gjelder

Det er gjennomført to folkemøter i første halvår 2017, et på Skjærhalden og et på Verdens Ende. Møtet på Skjærhalden hadde hovedfokus på hummer, mens møtet på Vestfoldsiden dreide seg først og fremst om «Krafttak for kysttorsken».

Begge møtene hadde «stinn brakke» og stort engasjement. Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet hadde innledninger. Påfølgende debatter viste stort positivt engasjement, både for en mer aktiv hummerforvaltning (dvs. fredningsområder) og «Krafttak for kysttorsken». Hovedkonklusjoner fra de to møtene:

- Det bør settes i gang planlegging av nye hummerfredningsområder i Østfold. «Krafttak for kysttorsken» ønskes velkommen.
- Mange påpekte at et effektivt oppsyn er svært viktig for «moralen» blant fiskerne. Hvis myndighetene ikke klarer å fange opp tjuvfiske, så rakner lett lojaliteten til regelverket.
- Selen får ofte skylden for bl.a. kysttorskens tilbakegang.

Vurdering

Hummerfredning

Med bakgrunn i at hummerfredningsområdene i Færder nasjonalpark viser seg å være svært vellykket, anbefaler styringsgruppen at arbeidet med hummerfredningsområder videreføres i Østfold og øvrige deler av Vestfoldkysten. Slike områder er også relevante for bevaring av leveområder for kysttorsk.

Oppsyn

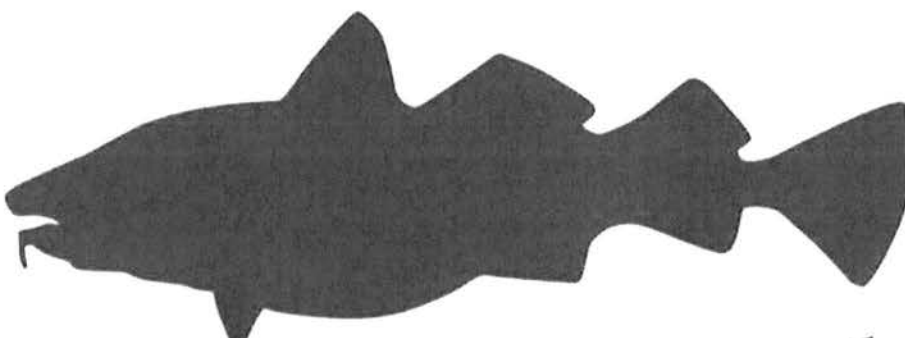
Sekretariatet slutter seg til fiskernes understrekning av oppsynets viktige funksjon. I og med at Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker blir et viktige pilotområde for utprøving av nye forvaltningsstrategier, bl.a. med bruk av bevaringsområder, bør Fiskeridirektoratet bidra til et forsterket oppsyn i dette området. Det bør evalueres hvilken rolle oppsynet kan ha for måloppnåelsen i «Krafttak for kysttorsken».

Selens rolle

«Krafttak for kysttorsken» bør gi et autorisert svar på diskusjonen om sel og kysttorsk. Det bør settes i gang et delprosjekt der det framskaffes/samles tilstrekkelig kunnskap om selens levemåte. Formålet med dette må være å få «landet» diskusjonen om sel og at selens rolle plasseres inn i en helhet, der mange andre viktige elementer inngår, som historisk beskatning fra fiske, miljømessige endringer osv.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen slutter seg til vurderingene fra sekretariatet hva gjelder hummerreservater, forsterket oppsyn og selens rolle.

Krafttak for kysttorsken

Møte 2 – 2017

Saksframlegg – sak 4: Prosjektorganisasjon

Hva saken gjelder

Prosjektorganisasjon

Prosjektorganisasjonen er etablert. Nettverkssekretariatet bidrar til god forankring og bred kompetanse. Even Moland koordinerer aktiviteten innad i HI. Bjørn Strandli koordinerer på tvers av de organisasjonene som deltar.

Søknadsprosedyrene knyttet til Oslofjordfondet forutsetter at det skal være en prosjektleder fra en fylkeskommune. I og med at det nå er bevilget 3 mill. kroner fra fondet til «Krafttak for kysttorsken», er Lars Solheim fra Vestfold fylkeskommune satt opp som prosjektleder for denne delen av prosjektet.

Vurdering

Prosjektorganisasjon

Prosjektleders vurdering er at sekretariatet fungerer godt. Ang. formalitetene om prosjektledelse knyttet til midlene fra Oslofjordfondet, anbefales følgende løsning:

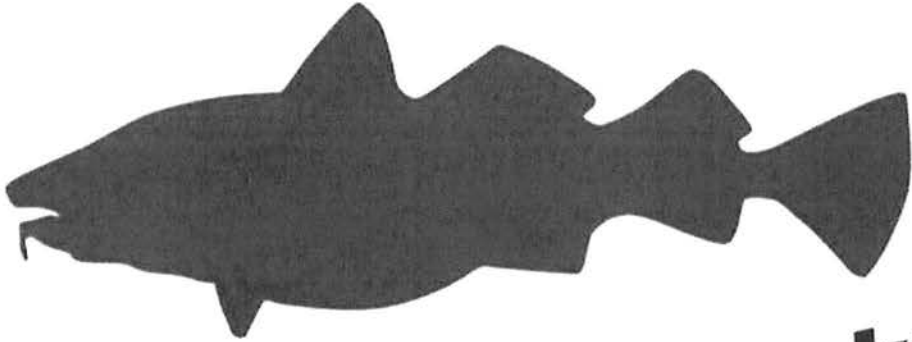
Lars Solheim tar seg av dialog og rapportering til Oslofjordfondet, i nært samråd med sekretariatet for øvrig.

Koordinering og styring av aktivitetene i prosjektet ivaretas av prosjektleder (Bjørn Strandli) og Havforskningsinstituttet med Even Moland som koordinator, som opprinnelig bestemt.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen er tilfreds med organisering og drift av prosjektet og slutter seg til vurderingene fra sekretariatet.

Krafttak for kysttorsken

Dato: 16.08.17

Møte 2 – 2017

Saksframlegg – sak 5: Rapport fra feltarbeid og genetiske undersøkelser

Hva saken gjelder

Så langt i 2017 er ett nytt feltarbeid gjennomført i prosjektet i form av et tokt. Fra 1. til 8. mai ble det første «torsketoktet» i prosjektet gjennomført i Færder- og Ytre Hvaler Nasjonalparker, med forskningsfartøyet GM Dannevig. To båter/ to arbeidslag fisket med til sammen 50 ruser og 10 fisketeiner, i fire dager på hver side av Oslofjorden (til sammen åtte døgn – ca. 200 redskapsdøgn på hver side). All fangst ble målt og registrert, og vevsprøver ble tatt av alle torsk. All fangst ble sluppet levende tilbake i sjøen.

Torsk ble funnet i hele området i begge parker, og i all hovedsak var det ett- og toåringer som ble fanget i rusene. Toktet er en sentral brikke i arbeidet med å stille en populasjonsgenetisk «diagnose» for torsk i Ytre Oslofjord. Doktorgradsstipendiat Ann-Elin Synnes fikk et brukbart prøvemateriale i løpet av toktet: 157 og 97 torsk ble samlet fra henholdsvis Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker.

DNA er løpet av sommeren blitt ekstrahert fra vevsprøvene. Så snart det er ledig kapasitet ved Havforskningsinstituttets genetikklaboratorium i Bergen vil prøvene bli analysert og kategorisert innenfor opprinnelsesbestand som «kysttorsk» eller «annen torsk» (Nordsjø-, Skagerrak- eller Kattegattorsk). Dette vil mest sannsynlig bli utført i nærmeste fremtid. På bakgrunn av beste tilgjengelige kunnskap kan man anta at torsk med genetik som plasseres innenfor kategorien kysttorsk er avkom fra lokale torskebestander i Ytre Oslofjord.

For å supplere dette toktet og innsamlingen av vevsprøver som ble utført var Ann-Elin Synnes med en fisker som fanger leppefisk i Hvaler (John Harald Haraldsen) en uke i sommer. Dette

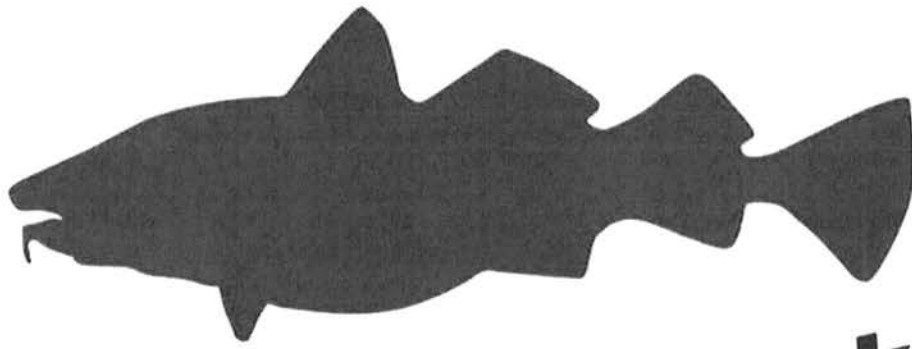
resulterte i ytterligere 335 vevsprøver fra Hvaler. Ann-Elin Synnes skal være med leppefisker John Beck og samle vevsprøver fra torsk i fangstene hans i Færder nasjonalpark i slutten av august.

Vurdering

Toktet og forsøksfisket etter torsk for genetiske undersøkelser var nyttig og viste at det er mulig å samle inn vevsprøver fra mange stasjoner i et store geografisk område i løpet av ganske få dager. Ikke minst viste toktet at det er noe torsk i områdene, selv om det i all hovedsak dreiet seg om småtorsk. Det vil bli svært interessant å følge med på denne unge torsken og se om den vil bli værende og vokse opp i de samme områdene. Ruse- og teinefisket viste at metoden vil være nyttig for fiskeriuavhengig vurdering av tilstanden til fiskesamfunnet i ytre Oslofjord.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen anbefaler videreføring av torsketoktet i 2018.

Krafttak for kysttorsken

Dato: 16.08.17

Møte 2 - 2017

Saksframlegg – sak 6: Innsamling og vurdering av økologiske data - Status, behov for supplerende kartlegging og metoder for dette

Hva saken gjelder

En av prosjektets målsettinger er å skaffe en oversikt og hva som finnes av økologiske data fra virkeområdet (ytre Oslofjord, Færder- og Hvaler nasjonalparker). Prosjektets ambisjon er å sammenstille eldre data, og gjenoppta noen relevante tidligere datainnsamlinger slik at sammenligning mellom tidsperioder blir mulig. Denne delen av prosjektet har ikke kommet i gang. Gjennom tildelingen fra RFF Oslofjordfondet (se egen sak) vil arbeidet med sammenstilling av data bli iverksatt, og behovet for kartlegging og ny metodikk bli belyst. Kjell Magnus Norderhaug (IMR Flødevigen) vil lede dette arbeidet gjennom arbeidspakken «Habitater og interaksjoner».

I mai 2017 ble det første «torsketoktet» i prosjektet gjennomført i Færder- og Ytre Hvaler Nasjonalparker, med forskningsfartøyet GM Dannevig. To båter/ to arbeidslag fisket med til sammen 50 ruser og 10 fisketeiner, i fire dager på hver side av Oslofjorden (til sammen åtte døgn og ca. 200 redskapsdøgn på hver side av fjorden). All fangst ble registrert, målt og sluppet levende tilbake i sjøen. Dette toktet bidrar også med informasjon om økologisk status for fiskesamfunnet.

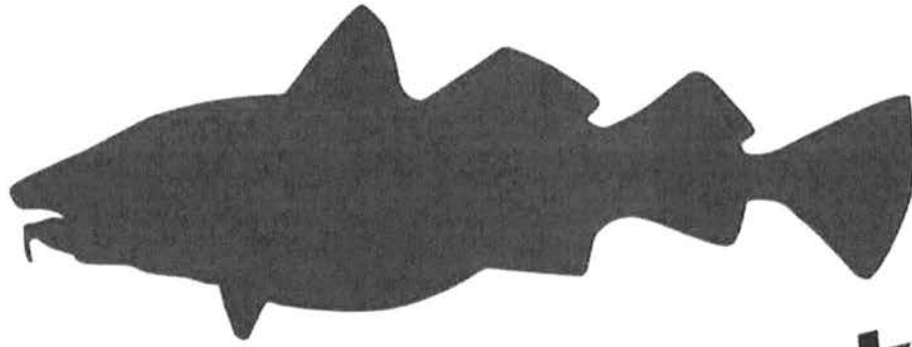
Innen arbeidspakken «Vannkvalitet og miljøtilstand» skal sedimentfeller kjøpes inn høsten 2017 for midler tildelt fra RFF Oslofjordfondet. Disse vil bli satt ut på egnede stasjoner i januar 2018 for å få bedre oversikt over miljøbelastningen fjordsystemet utsettes for. Lars Naustvoll (IMR Flødevigen) vil lede arbeidet med overvåking av vannmiljø og sedimentering.

Vurdering

Dette er en sentral del av prosjektet – som er avgjørende for en tilstandsvurdering av økosystemet og miljøet i ytre Oslofjord, samt for oppfølging og overvåking av effekter av eventuelle fremtidige tiltak i fjorden. Flere forskere ved Havforskningsinstituttet vil bli involvert i utvidelsen av prosjektet, muliggjort gjennom tildelingen fra RFF Oslofjordfondet. Dette vil sikre at denne delen av prosjektet får en god gjennomføring.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen ser positivt på at arbeidet med denne viktige delen av prosjektet tar form og iverksettes.

Krafttak for kysttorsken

Dato: 16.08.17

Møte 2 – 2017

Saksframlegg – sak 7: Kriterier for utvelgelse av bevaringsområder

Hva saken gjelder

En sentral målsetting i prosjektet er å gi råd om etablering av bevaringsområder/ fredningsområder for torsk/ fisk i, eller i tilknytning til, Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker. Plassering og størrelse på bevaringsområder må velges/ bestemmes på bakgrunn av «designkriterier». Designkriterier må utvikles og benyttes utfra kunnskapen som er tilgjengelig. Erfaring fra etableringen av bevaringsområder for hummer i Skagerrak har gitt grunnlag for både erfaringsbasert og vitenskapelig informasjon.

Viktige kriterier for plassering av bevaringsområder for fisk som skal ha til hovedformål å gi økt overlevelse for voksen kysttorsk vil være: 1) kysttorsk må finnes/ leve i områdene som velges ut, helst både yngel og eldre torsk (flere årsklasser), 2) områdene må være store nok til at de omfatter mest mulig av den voksne torskens bevegelser gjennom året (egnet areal, dyp, habitat). I et restaureringsperspektiv vil det være essensielt å gi beskyttelse til A) kjente (nåværende/ tidligere) gyteområder og B) kjente eller sannsynlige oppvekstområder for kysttorsk.

Lokal økologisk kunnskap har spiller derfor en svært verdifull rolle i arbeidet med utvelgelseskriteriene. Kunnskap om hvor man tidligere fisket torsk, hvor man oppfattet at torsken samlet seg i gytetiden, og hvor man opplever å få torskeyngel i leppefisketeiner og -ruser per dags dato er svært nyttig. Diskusjonen med representantene for fiskerne omkring utvelgelse og kriterier har startet og dette er svært nyttig (første møte 21. juni 2017). Gode forslag til praktisk gjennomføring av sonering med ulik grad av begrensning på fiske (røde-/ gule- og grønne soner) er kommet på bordet. En brukerundersøkelse er under utvikling (se

egen sak/ eget vedlegg) og innhold i brukerundersøkelsen ble også diskutert med representantene for fiskerne den 21. juni. Det ble her understreket at undersøkelsen bør utformes på en måte som sikrer at vi får et tilfang av god informasjon som også kan støtte utvelgelsen av bevaringsområder.

Vurdering

Prosjektet har som målsetting å anbefale tiltak/ gi råd om plassering og størrelse på bevaringsområder for kysttorsk i løpet av 2018. Resultater fra de genetiske analysene av vevsprøver tatt av fra torsk så langt i prosjektet vil foreligge i løpet av høsten 2017. Så snart disse er klare og kartfestet, kan arbeidet med fiskernes representanter vedrørende utvelgelse av områder starte. Det er grunn til å anta at utvelgelse vil kunne skje på bakgrunn av eksisterende og nye data (forekomster av kysttorsk, areal, topografi og habitater), men at nokså stor vekt vil bli tillagt lokalkunnskapen og innspill fra fiskernes representanter.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen ser positivt på at arbeidet med denne viktige delen av prosjektet tar form og iverksettes.

Dato: 02.08.17

Møte 2 - 2017

Saksframlegg – sak 8: Mulig samfunnsøkonomisk analyse

Hva saken gjelder

På første møte i styringsgruppen tok Miljødirektoratets representant opp spørsmålet om det kunne være en idé å lage en samfunnsøkonomisk analyse knyttet til «Krafttak for kysttorsken». Aktuelle spørsmål i denne sammenheng kan være:

Hvilke verdier er knyttet til å ha en «frisk Oslofjord» fjord med robuste økosystemer og gode fiskeforekomster, bl.a. for friluftsliv, reiseliv og matforsyning i Norges mest folkerike region ?

Det er mange konkurrerende interesser i dette området. Det er ikke gitt at «en frisk fjord» vil trekke «det lengste strået» i framtiden. Det finnes målkonflikter knyttet til landbruksnæringen (utslipp av næringssalter og jordmasser), kommunal økonomi (hvor mye penger skal det investeres i rensning av kloakk og industriavløp), eventuelt fiskeoppdrett (utslipp, fisesykdommer og genetisk forurensning), overbeskatning av fiskeressurser, risiko knyttet til skipstrafikk, eventuelle konflikter knyttet til ukontrollert turisme mv.

Historisk har det ofte vist seg lettere å argumentere for gjennomføring av tiltak og bruk av virkemidler i samfunnet (økonomiske, administrative eller juridiske) når man kjenner hvilke kostnader og inntekter som er knyttet til tiltaket. Å veie verdier som kan måles å tradisjonell økonomisk omsetning opp mot verdier som ikke like lett lar seg verdsette gjennom markedsprinsipper, har i mange sammenhenger vært vanskelig for beslutningstakere.

Samfunnsøkonomiske analyser er metoder for å vurdere alle kostnader og inntekter ved offentlige tiltak. Selv om slike analyser oftest tar utgangspunkt i prissatte virkninger, finnes det metoder for å vurdere virkninger som ikke uten videre kan prissettes gjennom tradisjonelle markeds mekanismer. Miljøverntiltak vil typisk ha kostnader som er forholdsvis enkle å sette priser på, mens det er langt mer krevende å prissette miljøvirkningene (nytten av tiltakene). Eksempler på elementer som ikke fanges opp i markedet kan være:

- Lengre tidshorisont for beregning av kostnader og inntekter
- Eksterne kostnader som ikke fanges opp i markedet (eks. forurensninger).
- Intervjuer og brukerundersøkelser for å fange opp betalingsvillighet for goder som ikke har en tydelig stykkpris i markedet.

En samfunnsøkonomisk analyse av verdiene knyttet til «den friske fjorden» kan være en metode for å veie elementer opp mot hverandre og for å synliggjøre for ulike beslutningstakere verdiene knyttet til framtidige økosystemtjenester i vårt marine miljø.

Vurdering

Ved gjennomføring av samfunnsøkonomisk analyse/samfunnsøkonomiske vurderinger er det for det første viktig å ta stilling til hva man ønsker å finne svar på. Er det utelukkende å belyse hvilke verdier velfungerende økosystemer (eller en livskraftig bestand av kysttorsk) gir samfunnet, eller ønskes det en full samfunnsøkonomisk analyse av ulike tiltak for å bedre miljøtilstanden/øke bestanden av kysttorsk el.l., hvor man ser på alle kostnader og nyttevirkninger?

Et annet spørsmål er om man ønsker å se på effekter av en endring i noen parametre, eller ønsker å se på hele "verdien av fjorden". Generelt vil det være enklere å vurdere effekten av en endring i økosystemtjenester (forbedring eller forverring) enn en vurdering av verdien av tilstanden som sådan.

Det er også viktig å ta stilling til om hovedmålet er å få satt kroner på verdiene, eller om det er å få synliggjort hvilke verdier kysttorsken/Oslofjorden har i form av økosystemtjenester (noen av disse tjenestene kan være mulige å verdsette i kroner, men andre vil man måtte beskrive enten kvantitativt eller kvalitativt).

En metode for å få kroneverdier på økosystemtjenestene knyttet til fjorden, er å gjennomføre en undersøkelse av folks betalingsvillighet for en ren Oslofjord. Dette krever imidlertid et omfattende arbeid og bruk av eksterne konsulenter, slik at det vil være helt nødvendig med eksterne midler. Slike betalingsvillighetsundersøkelser er omdiskutert, så skal det gjøres må det gjøres ordentlig. Kanskje kan man være vel så tjent med å systematisere hvilke økosystemtjenester som Oslofjorden bidrar med, og gjøre verdivurderinger ut fra dette.

En samfunnsøkonomisk analyse vil kreve tilgang på kompetanse fra Miljødirektoratet og eventuelt ekstern konsulent. Det er så langt ikke avklart hvor mye ressurser Miljødirektoratet kan bruke på et slikt arbeid. Det framgår av sak 12 at sekretariatet har innledet en dialog med Sparebankstiftelsen DNB om mulig økonomisk bidrag til prosjektet. Det er i øyeblikket ikke mulig å si hva som kan komme ut av dialogen med Sparebankstiftelsen DNB, men en samfunnsøkonomisk analyse knyttet til vårt prosjekt er et mulig tema.

Arbeidet med en brukerundersøkelse er nå under oppstartning, i henhold til prosjektplanen. Selv om en slik undersøkelse i utgangspunktet var ment som en kartlegging av fiskeforekomster og fiskernes bruksmønster, kan en slik undersøkelse også brukes til å innhente data til en eventuell samfunnsøkonomisk analyse. Eksempler kan være en noe bredere kartlegging av hvordan nasjonalparkene brukes, brukergrupper og bruksfrekvens. Hvis man velger å gå et skritt lenger, kan man også kartlegge brukernes holdninger til å opprettholde og skape miljøgoder i fjorden (eks. fiske, friluftsliv, opplevelse av ren og frisk natur osv.). Det finnes flere alternative metoder for å kartlegge/beskrive en form for «betalingsvillighet».

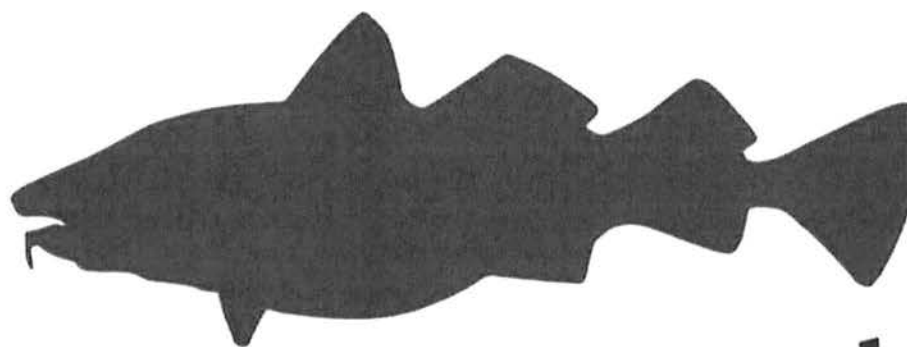
Sekretariatet har så langt hatt et møte med Miljødirektoratet om denne saken. Det er ikke tatt stilling til eventuelt omfang og metodebruk. Her finnes som nevnt flere alternativer. Før arbeidet eventuelt settes i gang, ønsker sekretariatet å få innspill fra styringsgruppen.

Jf. sak 12 har prosjektledelsen hatt dialog med Sparebankstiftelsen DNB om eventuelt økonomisk bidrag til «Krafttak for kysttorsken». Det er i øyeblikket ikke mulig å se hva som kan komme ut av dialogen med stiftelsen, men en samfunnsøkonomisk analyse knyttet til vårt prosjekt er et mulig tema.

Forslag til vedtak:

Styringsgruppen finner det interessant dersom det viser seg mulig å få til en samfunnsøkonomisk analyse av framtidige verdier knyttet til tjenester fra livskraftige økosystemer i Oslofjorden, med Ytre Oslofjord som eksempel.

Styringsgruppen ber sekretariatet sammen med Miljødirektoratet om å utrede metode, innhold, gjennomføring og finansiering til neste møte i styringsgruppen.

Krafttak for kysttorsken

Dato: 16.08.17

Møte 2 - (2017)

Saksframlegg – sak 9: Brukerundersøkelse: innhold og organisering, brosjyre for prosjektet

Hva saken gjelder

En av prosjektets målsettinger er å gjennomføre brukerundersøkelser på hver side av Oslofjorden. Formålet er å skaffe fersk informasjon om hvordan folk bruker fjorden, om folks forhold til de marine naturverdiene og samtidig benytte anledningen til å orientere publikum om prosjektet.

Arbeidet med utforming av brukerundersøkelsene er i gang. Et første møte med brukerundersøkelsen som et av temaene ble gjennomført 21. juni, der nasjonalparkforvalterne i Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker, representantene for fiskerne og Havforskningsinstituttet deltok. Det var enighet om at en slik undersøkelse vil være nyttig i arbeidet med utforming og plassering av bevaringsområder.

Prosjektet har nylig hatt kontakt med Miljødirektoratet (telefonmøte 14. august) for å vurdere mulighetene for å knytte brukerundersøkelsen sammen med en samfunnsøkonomisk analyse. En konklusjon av denne sonderingen er at undersøkelsen bør utformes slik at noen samfunnsøkonomiske data kan trekkes ut av svarene.

Oppdraget med å utforme selve trykksaken er gitt til Øivind Berg/ Bokbyen forlag, som tidligere har laget brukerundersøkelser for Tvedestrand og Lindesnes kommuner i forbindelse med opprettelse av soneplan og fredningsområde for hummer.

Det er fremmet et ønske om å utarbeide en brosjyre for prosjektet, dette forslaget er fremmet både av fiskernes representanter og fra politisk hold. Det kan være hensiktsmessig å kombinere brukerundersøkelse og brosjyre for prosjektet i samme trykksak.

Vurdering

Brukerundersøkelsene, en for Færder- og en for Ytre Hvaler nasjonalparker, skal foreligge i løpet av høsten 2017. En kombinert løsning der prosjektet og samarbeidspartnerne presenteres sammen med selve kartet og undersøkelse bør diskuteres. Dette vil effektivisere arbeidet, spare kostnader og trolig gjøre innholdet i trykksaken mer engasjerende. Det er ønskelig at noe tid settes av til å diskutere hvorvidt en kombinasjon er formålstjenlig på styringsgruppemøtet den 23. august.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen anbefaler at ideen om en informasjonsbrosjyre for prosjektet realiseres i kombinasjon med brukerundersøkelsene.

Dato:15.07.17

Møte nr. 2 - 2017

Saksframlegg – sak 10: Resultat av søknad til Oslofjordfondet

Hva saken gjelder

Oslofjordfondet har bevilget 3 mill. kroner over 3 år til «Krafttak for kysttorsken». Tilbakemeldingen fra fondet er at søknaden var meget god. Hele søknadsbeløpet er innvilget og vil bli brukt til å styrke prosjektstaben med en doktorgradstipendiat på heltid, over 3 år.

I tråd med budsjett ble det søkt om midler til «Krafttak for kysttorsken» fra Oslofjordfondet i februar 2017.

Prosjektsammendrag

Formålet med prosjektsøknaden var å oppnå den nødvendige kunnskapen om økosystemet i Ytre Oslofjord, som behøves for å vurdere tilstanden og gi råd om tiltak som kan bidra til å løse utfordringene. Dette prosjektet skal, gjennom tverrsektorielt samarbeid, berede grunnen for kunnskapsbasert forvaltning av Ytre Oslofjord gjennom innovativ forskning organisert i fire arbeidspakker: (1) fiskebestander, (2) habitater og interaksjoner, (3) vannkvalitet og miljø, og (4) fremmede arter og nye trusler.

Ytre Oslofjord har høy verdi som leverandør av økosystemtjenester i form av matforsyning og næringer knyttet til rekreasjon og opplevelser. For eksempel viste en studie basert på telefonintervjuer (gjennomført av Opinion i 2016) at 386 000 mennesker bedrev fritidsfiske i hele Oslofjorden i 2015. Omfanget av denne aktiviteten alene viser at Oslofjorden har svært stor verdi, på tross av at Oslofjorden fremstår som et endret økosystem der man har observert drastisk reduksjon av viktige fiskebestander. Følgelig kan verdien av opplevelsen ved fritidsfiske og fangst for matauke i Ytre Oslofjord antas å være redusert fordi økosystemet i fjorden er endret. For å kunne sette forvaltningen i stand til å treffe gode beslutninger om tiltak som kan bote på situasjonen, snu trendene, og begynne på arbeidet med restaurering av økosystemet, kreves relevant kunnskap om påvirkningene. «Adaptiv forvaltning» er en dynamisk og tilpasningsdyktig modell for utprøving av tiltak og overvåking av måloppnåelse. Den adaptive forvaltningsmodellen er en struktur som på en systematisk måte gjør det mulig å teste hypoteser og frembringe ny kunnskap. Tiltak og mål kan dermed justeres basert på de resultater som frembringes i en kontinuerlig læringsprosess. Dermed er forskning, som beskrevet i dette prosjektet, en integrert del i et adaptivt forvaltningsregime. Dette prosjektet skal berede grunnen for kunnskapsbasert forvaltning av Ytre Oslofjord gjennom innovativ

forskning organisert i fire arbeidspakker med fokus på: (1) fiskebestander, (2) habitater og interaksjoner, (3) vannkvalitet og miljø, og (4) fremmede arter og nye trusler. Prosjektet skal gjennomføres som et samarbeid mellom Vestfold og Østfold Fylkeskommuner, Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker, og Havforskningsinstituttet. Dette sikrer at flere deler av forvaltningen, som har ansvaret for å løse utfordringene, knyttes sammen med de som har ansvaret for å levere kunnskapen i prosessen med å opparbeide kunnskapsgrunnlaget.

Hovedaktiviteter og milepæler i prosjektperioden (år og kvartal)

Feltarbeid Ytre Oslofjord Arbeidspakke 1-4	2017
Prosjektmøte/ årsrapport	2017
Feltarbeid Ytre Oslofjord Arbeidspakke 1-4	2018
Populasjonsgenetiske analyser Arbeidspakke 1	2017 - 2019
Prosjektmøte/ årsrapport 2018	2018
Feltarbeid Ytre Oslofjord Arbeidspakke 1-4	2019
Prosjektmøte / årsrapport	2019
Feltarbeid Ytre Oslofjord Arbeidspakke 1-4	2020
Publisering av vitenskapelige data	2018 - 2020
Prosjektmøte / sluttrapport	2020

Erfaringer fra prosjektet vil bli formidlet til alle relevante miljøer, og særlig de som er tilknyttet prosjektet.

I perioden 2017 – 2020 vil prosjektet ha en egenfinansiering på 3.9 mill. Sammen med midlene fra Klima- og miljødepartementet og de 3 mill. fra Oslofjordfondet vil samlet finansiering de kommende 3 år utgjøre 7.5 mill.

Vurdering

Dette representerer en kjærkommen forsterkning av prosjektarbeidet og bekrefter verdien av sektorovergripende samarbeid. Kontakt og rapportering til fondet vil bli ivarettatt av Vestfold fylkeskommune. Gjennomføring av aktivitetene vil bli styrt gjennom den ordinære prosjektorganisasjonen, med Havforskningsinstituttet som ansvarlig for gjennomføring av forskningsarbeid og nasjonalparkforvalter i Færder som koordinerende prosjektleder.

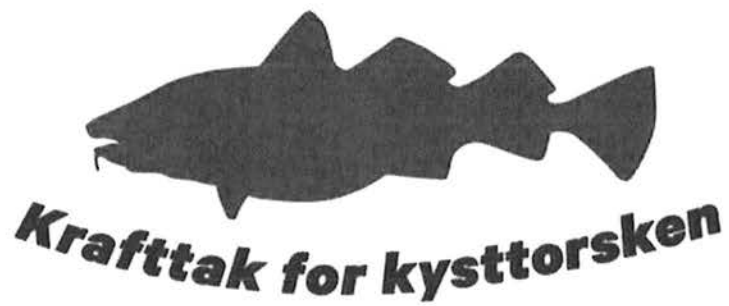
Prosjektleder gjør oppmerksom på at det nå er dialog mellom prosjektet og Sparebankstiftelsen DNB (se sak 12). Hvis denne kontakten skulle utvikle seg til noe mer konkret, vil «Krafttak for kysttorsken» kunne få en ytterligere forsterkning.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen ser svært positivt på den forsterkningen av prosjektet som nå er tilført fra Oslofjordfondet. Dette illustrerer verdien av det sektorovergripende samarbeidet som er etablert.

Styringsgruppen ber prosjektledelsen om å videreføre samtalene med Sparebankstiftelsen DNB, jf. sak 12, og at rapport fra disse drøftingene legges fram på neste møte i styringsgruppen.

Dato: 31.07.17

Møte nr. 2 - 2017

Saksframlegg – sak 11: Midler fra «Fagrådet for Ytre Oslofjord»

Hva saken gjelder

Fagrådet for Ytre Oslofjord finansierer årlig innsamling av data om vannkvaliteten i Ytre Oslofjord. Fagrådet finansieres gjennom kontingent fra en rekke kommuner i ytre Oslofjord. Siden rådet aktivitet er relevant i «Krafttak for kysttorsken», ble de invitert til et fagmøte om saken, i tilknytning til folkemøtet på Verdens Ende i april. Senere har prosjektleder hatt et møte med fagrådet om samme sak.

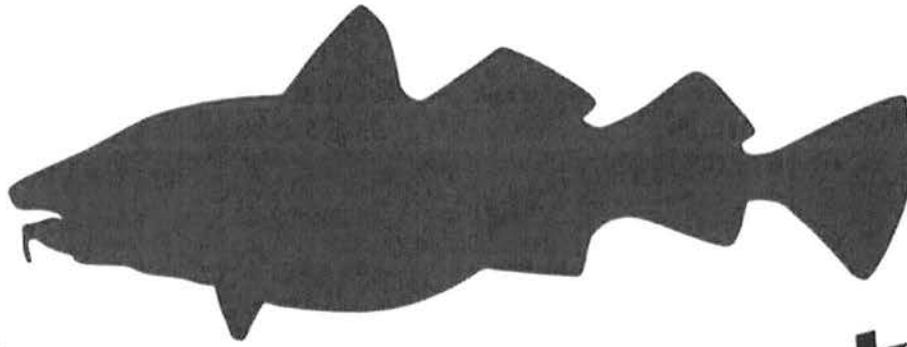
I fagrådets generalforsamling i juni ble det vedtatt å bevilge kr. 50 000 til «Krafttak for kysttorsken».

Vurdering

Prosjektleder ser positivt på at flere fagmiljøer følger prosjektet med interesse. Saken følges opp av prosjektleder. I hovedsak er det de samme forskningsmiljøene som leverer data til både Fagrådet for Ytre Oslofjord og Krafttak for kysttorsken.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen ser positivt på den interesse som Fagrådet for Ytre Oslofjord viser.

Krafttak for kysttorsken

Møte nr. 2 – 2017

Saksframlegg – sak 12: Samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB

Hva saken gjelder

Etter folkemøtet om Krafttak «for kysttorsken» i april ble sekretariatet kontaktet av Sparebankstiftelsen DNB.

I en henvendelse til prosjektleder skriver stiftelsens gavesjef følgende:

Hei og takk for hyggelig samtale.

Som sagt så jobber jeg som gavesjef i Sparebankstiftelsen DNB og vi er alltid på jakt etter gode prosjekter som vi kan støtte. Friluftsliv og naturkunnskap er ett av våre formål og vi støtter prosjekter som gir aktiviteter og kunnskap for barn og unge voksne.

Ett av våre styremedlemmer, Gerhard Nilsen var på et foredrag dere holdt om krafttak for kysttorsken og han oppfordret oss til å ta et møte med dere. Vi hadde 2 temaer oppe på styremøte:

- 1. Kan vi bidra til liv og mangfold i Oslofjorden?*
- 2. Kan vi forsterke nasjonalparkene Hvaler/Færder?*

Kan dere diskutere om det er prosjekter som kan passe oss og gi meg en tilbakemelding? Jeg trenger også mer kompetanse på feltet så om dere har tid til et møte i august for lyninnføring i tema; utfordringer i Oslofjorden og diskusjon av eventuelle prosjekter så er jeg takknemlig for det.

Hører fra deg.

Etter samråd mellom prosjektleder og HI er det gitt følgende foreløpige tilbakemelding til stiftelsen:

Takk for mail og for den interessen dere viser for Oslofjorden !!

Jeg har hatt en foreløpig sondering med Havforskningsinstituttet. Følgende temaer kan være særlig relevante til er utdypende møte i august:

- *Utdypende gjennomgang av «Krafttak for kysttorsken»*
- *Styrking av kunnskapsgrunnlaget*
  - o *Selens rolle i kystøkosystemene. Selen har av mange fått skylden for at kysttorsken er svekket. Disse påstandene må få svar gjennom «Krafttak for kysttorsken» og vil kreve både feltarbeid og etterarbeid.*
  - o *Sild og brisling er viktig føde for torsken. Rundt konflikten om lysfiske har det oppstått en diskusjon om hvorvidt stammene av sild og brisling er lokale eller om Oslofjorden til stadighet får «påfyll» fra Skagerak. Hvis stammene er stedegne (slik som kysttorsken) vil de være vesentlig mer sårbare for hard beskatning. Styrking av kunnskapsgrunnlaget på dette området vil ha stor interesse i Oslofjorden, men også mange andre steder langs kysten (overføringsverdi).*
  - o *Naturtypene under vann er jevnt over dårligere kartlagt i nasjonalparkene, enn de er over vann. Kunnskap om tilstand og dynamikk i naturtypene er viktig for å kunne gi råd om tiltak.*
  - o *Vi har så langt drøftet om det bør lages en samfunnsøkonomisk analyse knyttet til kysttorskeprogrammet: Hvilke verdier og omdømme er knyttet til å ha en «frisk» fjord med robuste økosystemer og gode fiskeforekomster, bl.a. for friluftsliv og reiseliv i Norges mest folkerike region.*
- *Kunnskapsformidling*
  - o *Formidling av verdier og kunnskap til barn og unge kan få stor betydning for hvordan ressursene blir forvaltet i årene framover. Å skape økt forståelse for hvor viktig havet er for oss mennesker, er svært viktig. En formidlingspakke knyttet opp mot utfordringene, kunnskapsgrunnlag og tiltak i kysttorskeprogrammet bør prioriteres.*

For oss kan 25. august være en god dato for et møte. Det skyldes at Havforskningsinstituttet (Arendal) da er på tokt i Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker.

Det er nå avtalt endelig et informasjons- og sonderingsmøte med stiftelsen den 30. august. Sekretariatet vil gi mer informasjon til styringsgruppen så snart vi vet mer om hvorvidt Sparbankestiftelsen DNB vil støtte utviklingsarbeid knyttet til «Krafttak for kysttorsken».

Vurdering

Sekretariatet mener at vi bør ta imot invitasjonen til å drøfte utvidet finansering av prosjektet gjennom Sparebankstiftelsen DNB. Engasjementet fra stiftelsen er en tydelig indikasjon på at Oslofjordens framtid har stor samfunnsinteresse og at «Krafttak for kysttorsken» oppleves som et viktig prosjekt i denne regionen.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen ser positivt på at Sparebankstiftelsen DNB vurderer finansiering av tilleggsaktiviteter i «Krafttak for kysttorsken». Resultatet av de administrative drøftingene med stiftelsen legges fram på neste møte i styringsgruppen.

Dato:31.07.17

Møte nr. 2 - 2017

Saksframlegg – sak 13: Veien videre, oppgaver i 2017 og 18, med særlig vekt på bevaringsområder

Hva saken gjelder

Prosjektet er i rute i henhold til prosjektplanen. Prosjektarbeidet knyttet til forsterkningen fra Oslofjordfondet er også godt forankret i Havforskningsinstituttet. Arbeidet er nå solid organisert, og det er grunn til å tro at vedtatt framdrift opprettholdes.

Følgende personer er nå faglig ansvarlige for de ulike delene av programmet:

E. Moland, E.M. Olsen, P.E. Jorde:	Fiskebestander i Ytre Oslofjord
K.M. Norderhaug:	Habitater og interaksjoner
L.J. Naustvoll:	Vannkvalitet og miljøtilstand
A. Jelmert:	Fremmede arter og nye problemstillinger

Det vises for øvrig til vedtatt prosjektplan (januar 2017), vedlagt.

Vurdering

I dette notatet legger vi hovedvekten på det arbeidet som etter vedtatt framdriftsplan skal skje i 2017 og 2018 med å planlegge/etablere bevaringsområder for kysttorsk og dens leveområder, jf. også sak 7. Det foreslås at et mindre arbeidsutvalg nedsettes for å forberede løpende anbefalinger til styringsgruppen på temaet «bevaringsområder». Prosjektleder foreslår følgende personer fra styringsgruppe og sekretariat til arbeidsutvalget:

- Olaf Thon, Fiskerlaget
- Thorbjørn Halvorsen, Småfiskern
- Even Moland, Havforskningsinstituttet
- Monika Olsen, Ytre Hvaler NP
- Bjørn Strandli, prosjektleder, Færder NP

Det foreslås at prosjektleder leder arbeidsutvalget.

Prosjektets sekretariat foreslår følgende framdrift i arbeidet med bevaringsområder for kysttorsken:

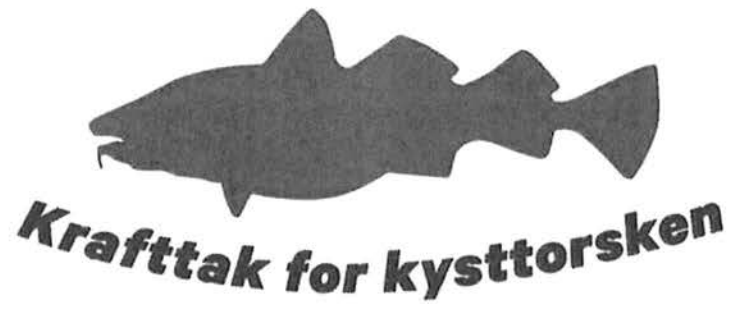
<i>Aktivitet</i>	<i>Oppstart</i>	<i>Slutført</i>
Endelig avklaring av hvilke kriterier som skal brukes for utforming av bevaringsområder	September 2017	November 2017
Brakerundersøkelse	September 2017	Mars 2018
Avgrensning av bevaringsområder og forslag til regelverk	November 2017	Mai 2018
Høring fra styringsgruppen til kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn + andre berørte interessenter i den berørte regionen	August 2018	November 2018
Styringsgruppen sender oppsummering av prosessen med nødvendige kart til Fiskeridirektoratet	Desember 2018	Desember 2018
Fiskeridirektoratet behandler saken og sender på formell høring	Januar 2019	Mars 2019
Fiskeridirektoratet gjør endelig vedtak	April 2019	April 2019
Planlagte aktiviteter knyttet til evaluering etableres.	2019	Løpende
Eget møte med oppsynsetater om ressursbruk og gjennomføring av oppsyn i bevaringsområdene	April 2019	

Forslag til vedtak

Styringsgruppen slutter seg til seg til det foreslåtte opplegget og framdriftsplan for arbeidet med «bevaringsområder».

Vedlegg:

Krafttak for kysttorsken - prosjektplan

KRAFTTAK FOR KYSTTORSKEN

Et samarbeidsprosjekt mellom nasjonale og lokale myndigheter, forskning og lokalsamfunn i Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker.

Bakgrunn

Kysttorsk er på et historisk lavmål og arten har gått tilbake langs store deler av kysten i Sør – Norge. Verst stilt er østlige deler av Skagerrak inkludert områdene i Ytre Oslofjord. Selv om høsting har vært en medvirkende årsak til tilbakegangen, er det behov for også å undersøke i hvilken grad endrete livsbetingelser spiller inn. For eksempel har økte tilflyt av næringsalter fra lokale kilder og formørkning av kystvannet endret betingelsene for tang og tare. Det er stor allmenn interesse for å restaurere og bevare et levende og produktivt kystmiljø i Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker.

Skal man lykkes med å bevare viktige fiskeslag, må man også bevare livsmiljøet som artene er avhengige av. For å kunne gjenreise kysttorsken må man også sikre seg at de naturtypene som torsken er avhengig av, er i en tilstrekkelig «god tilstand».

De marine økosystemene er antakelig vår viktigste naturressurs, med tanke på «økosystemtjenester for framtidige generasjoner. Eksempler på dette er matforsyning og næringer knyttet til opplevelser og reiseliv. Under den internasjonale konvensjonen om biologisk mangfold har man vedtatt 20 målsettinger for bevaring av naturmangfold og økosystemtjenester (Aichi – målene). Disse målene er også tatt inn i EUs miljøhandlingsprogram fram mot år 2020. Dette ansees som relevant med hensyn på Ytre Hvaler nasjonalparks tilgrensende nabo mot øst – Kosterhavet nasjonalpark.

I stortingsmeldingen om biologisk mangfold sier Regjeringen at den innen 2017 skal fastsette mål for hvilken tilstand som skal opprettholdes eller oppnås i norske økosystemer. Det skal etableres et forvaltningssystem innen 2020, med tanke på å nå de aktuelle målene.

Regjeringen skal også vurdere om norske verneområder er robuste nok med tanke på framtidige klimaendringer. Dette er særlig relevant i en rekke marine økosystemer, blant annet fordi transport av partikler og næringssalter gjennom elvene ser ut til å øke som følge av hyppigere flommer og snøfattige vintre. Det kan derfor være aktuelt å gjennomføre flere tiltak enn opprinnelig planlagt, som følge av dette. Elvenes belastning på marine økosystemer vil derfor være et sentralt tema med tanke på framtidig robusthet.

Regjeringen påpeker også at det er viktig med overvåking av nøkkelarter og påvirkningsfaktorer.

Oslofjorden er Norges mest urbane kystlinje med svært populære natur- og friluftsområder. Området har nærhet til mange byer, landets hovedstad, flere flyplasser og for øvrig er kommunikasjonene gode. Etter hvert som natur- og kulturbaserte næringer blir viktigere og viktigere, vil Oslofjorden med dens mange kvaliteter kunne få en enda viktigere strategisk betydning i årene som kommer.

Denne utviklingen gjenspeiles blant annet ved at Ytre Oslofjord har fått landets to første marine nasjonalparker. Dette har slått godt an i befolkningen og er en indikasjon på en ny tid. Oslofjorden vil i større grad enn tidligere være med på å promotere Norge som reiselivsdestinasjon.

Med en slik utvikling vil det være viktig å hegne om de kvalitetene som finnes i fjordområdet. Regionalt har nasjonalparkene blant annet engasjert seg for å beholde dagens losbordingsfelt, ha en god beredskap mot akutt forurensning og å sikre hummerbestanden gjennom opprettelse av flere fredningsområder. Det arbeides også aktivt med EUs vannforskrift for å redusere avrenningen fra jordbruksområdene til fjorden.

Et pilotprogram – basert på sektorovergripende samarbeid i forvaltningen av marine ressurser

Kysttorskprosjektet passer godt inn i arbeidet med å restaurere et utvalg av norske arter og økosystemer (jfr. stortingsmeldingen om naturmangfold – behandlet i Stortinget i 2016) som nå er konkretisert gjennom endelig tildelingsbrev til miljøforvaltningen for 2017. Arbeidet med kysttorskprosjektet ser også ut til å passe inn i den framdriftsplanen som regjeringen ser for seg. Arbeidet med kysttorsk passer også inn i arbeidet med Naturindeks for Norge som gir en samlet oversikt over utviklingen til arter og økosystemer.

Kysttorskprosjektet bør derfor inngå som en pilot og bidra til regjeringens arbeid med:

- **å utvikle forvaltningssystem for «god tilstand» for norske arter og økosystemer**
- **å restaurere et utvalg av arter og økosystemer.**

For å kunne oppnå en helhetlig og godt forankret forvaltning av marine ressurser, er det viktig med et sektorovergrepene samarbeid. I dette pilotprosjektet er det etablert et samarbeid mellom følgende interessenter:

- Nasjonalparkstyrene i Færder og Ytre Hvaler nasjonalparkstyrer (sammensatt av lokalpolitiske representanter)
- Fylkeskommunene i Østfold og Vestfold
- Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet
- Havforskningsinstituttet
- Fiskernes organisasjoner

I de marine nasjonalparkene er det et delt forvaltningsansvar mellom Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet. Selv om ansvaret er delt, er det svært viktig at de to forvaltningsområdene får til en helhetlig forvaltning av naturressursene. Fiskeridirektoratet har signalisert tydelig at de ønsker at et pilotprosjekt for restaurering av kysttorsk plasseres i de marine nasjonalparkene i Oslofjorden.

Miljødirektoratet har et forvaltningsmessig hovedansvar for de to marine nasjonalparkene, og et overordnet ansvar for miljøtilstanden, artsmangfoldet og forvaltningen av naturtypene i områder. Dette er høyst relevant fordi flere viktige naturtyper for torsken (og en rekke andre fiskeslag) er i endring langs kysten, f.eks. tareskog og ålegras. En annen faktor er tilførsel av næringssalter fra land og hvordan dette for eksempel påvirker ålegrasengene. Disse elementene tilsier at Miljødirektoratet, fylkeskommunene og fylkesmennes miljøvern avdelinger derfor bør ta aktivt del i dette pilotprosjektet. Miljødirektoratet har i oppdrag å igangsette et prosjekt for bedret miljøtilstand, og ønsker å bidra med faglig rådgiving om samfunnsøkonomiske vurderinger av økosystemtjenester. Det tas her sikte på å utnytte synergier med kysttorskprosjektet og restaurering naturmangfoldet i Færder og ytre Hvaler nasjonalparker.

Det er behov for å vinne erfaring med hvordan de ulike forvaltningene kan samarbeide i forvaltningen av det marine miljøet. Samarbeidsprosjektet med Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker egner seg meget godt til dette formålet.

Prosjektet vil være spesielt opptatt av god lokal forankring og dialog med kommunene, gjennom oppdatering av administrativt og politisk nivå, foredrag, informasjon i media mv.

Dokumentasjon

Kunnskapsinnhenting og FOU-aktiviteter knyttet til prosjektet, som i hovedsak vil bli gjennomført i regi av Havforskningsinstituttet og samarbeidspartnere, vil foregå innenfor fire kategorier:

1. Fisk

- Lokale bestander, areal og utbredelse (populasjonsgenetiske undersøkelser)

- Demografi- (alders og størrelsessammensetning)
- Arter og funksjoner i økosystemet

2. Habitater

- Naturtyper
- Vegetasjon
- Interaksjoner

3. Vannkvalitet

- Næringsalter og kilder
- Lysforhold i vannsøylen
- Sedimentering

4. Fremmede arter og andre problemstillinger

- Svartlistede marine arter i Ytre Oslofjord
- Stillehavsosters
- Nye trusler

Oppsummering av eksisterende kunnskap

Eksisterende kunnskap skal oppsummeres om

- Kysttorskbestanden/ -bestandene i Ytre Oslofjord
- Tilstanden i naturtyper og økosystemer som torsken er avhengig av med hensyn på de fire kategoriene (over).
- Fremmede arter

Supplerende kunnskapsinnhenting, førundersøkelser

Evaluering av tilstanden innenfor forvaltningsområdene:

- 1) Forsøksfiske og merking av mål-arter (torskefisker, sjøørret, leppefisk) for å beregne demografiske parametere (beskatningstrykk, størrelsessammensetning, overlevelse) og bevegelse. Genetisk kartlegging av torskebestanden: samle vevsprøver fra torsk, analysere for opprinnelsesbestand og avgjøre hvorvidt torsk i området er rester av lokale bestander eller gjester fra Nordsjøbestanden .
- 2) Ikke destruktiv datainnsamling gjennom bruk av agnede videorigger for å registrere/ dokumentere tilstedeværelse av torsk og andre mål-arter.
- 3) Innsamling av genetisk materiale fra torskeyngel for å undersøke om denne har lokal eller "oseanisk" opprinnelse (Skagerrak – Nordsjøen). Ved å trekke strandnot på et antall lokaliteter, og analysere prøver fra disse trekkene for opprinnelse kan man dekke et stort areal, og fange opp en før-situasjon på en god vitenskapelig måte. I tillegg til å fange opp hvor – og hvor mye – lokal torskeyngel området innehar, vil strandnottrekk fange opp (i) biodiversitet i området (sjøørret, laksefisk), og (ii) gi viktige «før-data» for andre arter som høstes (for eksempel leppefisk), og ellers (iii) gi informasjon om endringer i både fordelingen av kysttorsk/ oseanisk torsk og

biodiversitet til bruk i en senere evalueringsfase (se "Genetiske undersøkelser" under).

- 4) Datainnsamling, herunder om hvordan områder brukes, i samarbeid med yrkesfiskere/ leppefisk-fiskere.
- 5) Datainnsamling, herunder om hvordan områder brukes, i samarbeid med fritidsfiskere og eventuelle operatører innen turistfiske.

Genetiske undersøkelser – kysttorsk

Torskeyngel (juvenil torsk) langs Skagerrakkysten har ikke alle samme opprinnelse. Med andre ord er noen yngel avkom fra lokale foreldre som lever inne i fjordene/ i mer beskyttede områder, mens andre yngel driver inn til kysten med strømmen på larvestadiet og kan derfor være avkom fra en ytre eller «oseanisk» bestand. Dersom et kystområde huser både voksen fisk og lokalt produsert yngel, er det sannsynlig at det vil egne seg som et bevaringsområde med mulighet for positiv lokal effekt. Dersom et kystområde mangler voksen fisk, eller domineres av yngel som driver inn med strømmen, eller av yngel som ikke bunnslår/ rekrutterer lokalt, vil effekten av et bevaringsområde trolig være langt mindre dersom det plasseres her. Nyutviklede DNA-analyser kan skille mellom disse bestandskomponentene, eller opprinnelsene, av torsk. I arbeidet med før-undersøkelser kan Havforskningsinstituttet samle prøver fra torskeyngel, teste disse for opprinnelsesbestand, og kartlegge mønsteret for et større område i et godt planlagt forskningsdesign. Genetiske undersøkelser vil også bli brukt i etterundersøkelsene.

Utvikling og gjennomføring av tiltak

Basert på dokumentasjon og målsettinger skal det utvikles og gjennomføres tiltak.

Basert på innhentet kunnskap skal det gis råd om hvilke områder av nasjonalparkene som er egnet for å vurdere effekten av restaureringstiltak for kysttorsk, det vil si områder hvor fisket reguleres strengere enn ellers.

Ytterligere tiltak for å oppnå «god tilstand» kan eksempelvis omfatte reduksjon i tilførsel av næringsstoffer og jordpartikler fra landbruk og kommunal kloakk og opprydding i uheldige tekniske installasjoner i viktige naturtyper.

Utvikling av kriterier/mål for god miljøtilstand

Basert på eksisterende og innhentet kunnskap skal det utvikles kriterier/mål for hva som er «god tilstand» i de utvalgte restaureringsområdene. Dette arbeidet må skje i samarbeid med nasjonale myndigheter, med tanke på at dette er et pilotprogram og at det kan være aktuelt å overføre metodikk til andre deler av landet.

Etterundersøkelser

Langsiktig overvåking innenfor fremtidige bevaringsområder, i grenseområder og i kontrollområder.

- 1) Velge ut og gjennomføre samme metodikk som ved innsamling av før-data (forsøksfiske, merking, videorigger).
- 2) Årlige undersøkelser for å evaluere utviklingen gjennom tid.
- 3) Prosjektfellesskapet erkjenner at det kan ta tid før effekter av tiltak manifesteres eller lar seg observere/ kvantifisere. Det er sannsynlig at prosjektet vil bli forlenget utover den foreløpig definerte perioden (2016 – 2022).

Oppdatert informasjon om forskningsresultater vil bli rapportert årlig. Det vil også bli søkt kontakt med lokal media for å formidle informasjon fra prosjektet. Det vil være svært ønskelig å innlede samarbeid med skolene i kommunen for oppfølging av arbeidet. Videre vil det årlig bli arrangert en foredragskveld ved begge nasjonalparksentre, der nye resultater vil bli presentert i tillegg til ønsket tematikk fra nasjonalparkstyret og innbyggerne.

Det er et mål at områdene som er med skal tiltrekke seg forskning fra andre parter enn det som er direkte definert i prosjektet. Det vil gjøres et kontinuerlig arbeid for å involvere andre prosjekter og forskningsmiljøer i de mulighetene som foreligger. Det vil være viktig å konkurrere om tildeling av forskningsmidler fra Norges Forskningsråd og regionale forskningsfond som Oslofjordfondet, for å heve innsatsen fra forskningen og sikre kontinuitet i arbeidet med innsamlete data gjennom forankring i PhD- eller postdoktorstillinger.

Formidling av resultater

Siden dette er et pilotprosjekt, skal resultater fra arbeidet formidles til relevante fagmiljøer og forvaltningsorganer.

Organisering

Prosjektet vil bli gjennomført som et samarbeid mellom Færder Nasjonalpark og Ytre Hvaler Nasjonalpark (ved nasjonalparkforvalterne og –styrene), Vestfold- og Østfold Fylkeskommuner, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Havforskningsinstituttet og fiskernes organisasjoner (Fiskerlaget og Småfisker'n).

Det skal etableres en styringsgruppe der de to Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, fylkeskommunene i Østfold og Vestfold, nasjonalparkstyrene og fiskernes organisasjoner er representert. Prosjektledelse og sekretariat skal ivaretas av representanter fra Havforskningsinstituttet, de to nasjonalparkforvaltningene og fylkeskommunene. Prosjektet skal ha en prosjektleder til å koordinere aktiviteten.

Prosjekteier:

Fiskeridirektoratet så lenge prosjektet arbeider med tiltak som omfatter fiskerireguleringer. Kan bli endret når/dersom prosjektet også skal arbeide mot tiltak innenfor andre sektorer.

Styringsgruppe

Roar Jonstang, Færder nasjonalparkstyre
Eivind Norman Borge, Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Aina Dahl, Vestfold fylkeskommune
Andreas Lervik, Østfold fylkeskommune
Gunnstein Bakke, Fiskeridirektoratet
Elisabet Rosendal, Miljødirektoratet
Olav Thon, Fiskerlaget
Torbjørn Halvorsen, Småfisker'n

Sekretariat/gjennomføring

Havforskningsinstituttet (Even Moland)
Nasjonalparkforvaltere i Ytre Hvaler og Færder nasjonalparker (Monika Olsen og Bjørn Strandli).
Østfold og Vestfold fylkeskommuner (Atle Haga og Lars Solheim)

Sekretariatet skal ha en prosjektleder for å koordinere den faglige aktiviteten i prosjektet og sakene som skal legges fram for styringsgruppen.

Prosjektleder: Bjørn Strandli

Referansegrupper/forankring

Rådgivende utvalg for nasjonalparkene vil bli brukt som referansegruppe.

Framdrift

Prosjektfellesskapet er enige om følgende innhold og framdrift i programmet:

Innhold, framdrift og milepæler

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Etablering av prosjektorganisasjon	x						
Folkemøter i forbindelse med oppstart	x						
Innsamling og vurdering eksisterende data	x	x					
Brukerundersøkelse		x					
Biologiske undersøkelser: før-data	x	x	x				
Råd om etablering av tiltak		x	x				
Årlig informasjonsmøte/ foredragserie		x	x	x	x	x	x
Etablering av tiltak			x	x			
Biologiske undersøkelser: etter-data				x	x	x	x
Årlig rapport foreløpige resultater				x	x	x	x
Evaluerings av tiltak/ råd om justering/videreføring							x

Økonomi 2016 - 2018

I budsjettet under er det tatt med kostnader så langt vi kan se i dag. I den grad det blir foreslått tiltak som vi ikke ser i dag eller som berører andre offentlige og private aktører (eks. tiltak for å redusere utslipp til vassdrag), må dette korrigeres underveis. Budsjett knyttet til den siste delen av programmet (2019 – 2022) må vi komme tilbake til.

Kostnader i oppstartsåret 2016:

Kostnader i hele tusen kroner	2016
Tokt FNP/YHNP august (stereovideo)	400
2 dager utvidelse strandnottokt FNP/YHNP fartøy	75
2 dager utvidelse strandnottokt FNP/YHNP mannskap	75
Timeverk prosjektgjennomføring og koordinering	100
Reiser/ forbruk	13
Innkjøpte tjenester	27
Eksterne info. tiltak Skjærgårdstjenesten Vestfold	75
Sum kostnader	765

Finansiering av oppstartsåret 2016

Bidrag i hele tusen kroner	2016
Fra Havforskningsinstituttet v/ Kystøkosystemprogrammet	465
Fra Færder Nasjonalpark	75
Fra Ytre Hvaler Nasjonalpark	75
Fra Vestfold Fylkeskommune	75
Fra Østfold Fylkeskommune	75
Sum bidrag	765

Gjennomføring av planlagte aktiviteter avhenger av bidrag fra prosjektpartnere.

Kostnadsramme/finansiering for 2017 og 2018

Kostander i hele tusen kroner	2017
Havforskningsinstituttet	1000*
Miljødirektoratet	600
Vestfold fylkeskommune	75
Østfold fylkeskommune	75
Oslofjordfondet **	
Færder nasjonalparkstyre	75
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	75

* Bidrag inkluderer 400' til hummerovervåking Bolærne og Kvern skjær.

** Søknad til RFF Oslofjordfondet i 2017 eller 2018

Kostnader i hele tusen kroner	2018
Havforskningsinstituttet	1000*
Miljødirektoratet***	600
Vestfold fylkeskommune	75
Østfold fylkeskommune	75
Oslofjordfondet**	
Færder nasjonalparkstyre	75
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	75

* Bidrag inkluderer 400' til hummerovervåking Bolærne og Kvern skjær.

** Søknad til RFF Oslofjordfondet i 2017 eller 2018

*** Forutsatt videreføring av budsjett for prosjektet

Vedlegg:
Prosjektbeskrivelse

Dato: 02.08.17

Møte 2 -2017

Saksframlegg - sak 15: Møteplan for styringsgruppen 2017 og 2018

Hva saken gjelder

For sekretariat og styringsgruppe vil det være en fordel å ha forutsigbarhet i planlegging av møtevirksomhet.

Vurdering

For 2017 og 18 vil arbeidet med bevaringsområder stå sentralt. Sekretariatet foreslår at møteplanen i størst mulig grad samsvarer med milepelene i arbeidet med bevaringsområder for kysttorsk (se sak 13).

Prosjektleder vil å tråd med dette foreslå følgende møteplan for 207/18:

2017

22. november (kalenderinnkalling er sendt tidligere)

2018

20. mars

8. mai

11. desember

Forslag til vedtak

Styringsgruppen slutter seg til foreslått møteplan.

b)

Dato: 03.08.2017

Fra : Margrethe Løgavlen, Teknisk sektor

Grågås - prosjekt - møtereferat

Tid og sted:

Møtedato: 1. august 2017
Klokkeslett: 11.30 – 13.00
Sted: Tinghaugveien 18, formannskapssalen

Tilstede:

Nøtterøy kommune	ordfører Roar Jonstang
Færder nasjonalpark	nasjonalparkforvalter Bjørn Strandli
Fylkesmannen i Vestfold	fagsjef Arne Christian Geving
Nøtterøy og Tjøme landbrukslag	leder Åsmund Bjertnæs
Nøtterøy og Tjøme landbrukslag	styremedlem Edvard Freberg
Jeger	Andre Fevang
Jeger	Anders Bergrud
Nøtterøy kommune	kommunaldirektør Margrethe Løgavlen

Referent: Margrethe Løgavlen
Kvalitetssikring av referat: Åsmund Bjertnæs

Bakgrunn:

De første hekkende par med grågås ble oppdaget ved Bolæren-øyene tidlig på 1910-tallet. De siste 10 årene har det vært en kraftig vekst i bestanden, selv om en de siste årene har registrert noe utflating i veksten. I dag antar en at det er en bestand på ca 5 000 (ikke medregnet trekkende fugl). Årsaken til utflating i vekst er ikke kjent, uttak ved jakt er ikke årsak da denne er for lav i følge Fylkesmannen i Vestfold.

Grågås kan ses på som en positiv ressurs, i form av høstingsutbytte/mat, og som rekreasjon/friluftsliv ved jakt.

Grågås er blitt en stor utfordring for landbruket ved at den gjør betydelig skade som medfører økonomisk tap, i tillegg er ekskrementer fra grågås en utfordring i forhold strenge krav til kvalitet på landbruksprodukter, og for allmennheten generelt ved bruk av natur- og grøntområder.

Nøtterøy kommune har sammen med kommunene Tjøme, Stokke, Tønsberg og Horten tidligere utarbeidet en forvaltningsplan for grågås (2011). Som følge av forvaltningsplanen har Fylkesmannen i Vestfold gitt tillatelse til jaktstart på grågås 15 dager tidligere i nevnte kommuner gjeldene til og med 2016. Fylkesmannen i Vestfold har sendt på høring forslag om tidligere jaktstart på grågås i deler av Vestfold 19.6.2017, slik at gjeldende regelverk til og med 2016 kan fortsette til og med 2022. Høringsfrist var satt til 17.7.2017.

Initiativ og formål med møte 1.8.2017:

Initiativ til møte har vært tilbakevendende dialog mellom Nøtterøy og Tjøme landbrukslag og politisk og administrativ ledelse i Nøtterøy kommune ved årlige møter siste år, der utfordringer med skade som følge av økt bestand av grågås, har vært ett av flere tema.

Formålet med møte var å drøfte om det er mulig å samordne og systematisere innsats for å redusere skade for landbruket som følge av grågås og hvordan kan dette gjøres på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Uttak av grågås kan skje i henhold til ovennevnte regelverk, eller etter skadefellingsforskriftens særlige vilkår. Fylkesmannen informerte om vilkårene og krav til dokumentasjon, og henstilte grunneiere/bønder til å dokumentere skade og økonomisk tap på en mer utfyllende måte enn i dag. Dette for at fylkesmannens vedtak i eventuelle klagesaker skal bli stadfestet og opprettholdt.

Mulig mål:

Forhindre økning i bestanden på ca 5 000 grågås, eventuelt ta ned bestanden.

Dersom bestanden skal bestå om lag som i dag, fordrer det et årlig uttak på ca 30 %, ca 1 500 - 2 000 fugl. Dersom bestanden skal reduseres, kreves ytterligere uttak.

Mulige uttaksalternativer:

- Uttak ved jakt.

- 4. Uttak ved punktering/plukking av egg.

Alternativene ble drøftet ut fra hensiktsmessighet (resultat, kost/nytte) i forhold til innsats og foreliggende kunnskapsgrunnlag i forhold til påvirkning av grågås.

På denne bakgrunn ble konkludert med at uttak ved jakt er det foretrukne alternativ både ut fra kost/nytte og av hensyn til ukjent miljøpåvirkning av arten ved plukking/punktering av egg.

Hvordan optimalisere og effektivisere uttak ved jakt:

Forutsatt at det er enighet om at en skal hindre økning i bestanden, eventuelt ta bestanden ned, er det nødvendig å optimalisere og effektivisere uttak av grågås slik at dette skjer på en systematisk måte etter standarder i samsvar med lov, forskrift, miljø/etikk/naturmangfold, hensyn til grunneiere, jaktlag og allmennheten.

Fylkesmannen orienterte om at Norges Bondelag har et prosjekt som utarbeider jaktopplegg for nettopp dette, prosjektansvarlig er Ove Martin Gundersen. Det skal iverksettes et forsøksprosjekt i Sandebukten i løpet av august 2017.

Skisserte opplegg samsvarer med de ideer og tanker Nøtterøy og Tjøme landbrukslag har utarbeidet etter dialog og samarbeid med jaktlag. Det er per i dag startet opp tre jaktlag der det arbeides systematisk for uttak av grågås hos Kverneland, Glomstein og Bjertnæs & Hoel.

Veien videre:

1. Det er i dag startet opp et samarbeid med et jaktlag som jakter systematisk på arealer som driftes av Glomstein, Kverneland og Bjertnæs & Hoel.

Prosjekteier:	Nøtterøy og Tjøme landbrukslag
Sekretariat:	Nøtterøy kommune ved landbruksrådgiver
Medlemmer:	Fylkesmannen i Vestfold ved fagansvarlig ved samfunnsikkerhet- og miljøvern avdelingen
Færder Nasjonalpark Jegere/jaktlag	Nasjonalparkforvalter jegere/jaktlag

2. Nøtterøy og Tjøme landbrukslag inviterer grunneiere/bønder og jegere til et informasjonsmøte om prosjekt Grågås der prosjektansvarlig for Grågåsprosjektet til Norges Bondelag inviteres til å informere.

Tentativ møtedato er torsdag 17. august, møte avholdes i formannskapssalen Tinghaugveien 18, klokken 18.00.

Etter informasjon og dialog vil det bli sett på mulighet for å utvide prosjekt Grågås til 4-5 grunneiere/bønder til i første omgang, før ytterligere utvidelse senere.

Der areal er forpaktet bort til annen driver, er det grunneier som må signere eventuell avtale om jakt.

Forutsetninger:

- Gjennomføres befarings på aktuell eiendom
  - Sikkerhet
  - Strøm
  - Kart over områder utarbeides, jakt/ikke jakt, mm.
- Jaktlag, alle medlemmer må ha våpenkort, jaktlisens mm. og opptre i henhold til lov, forskrift og vise skikkethet (jf omdømme).
- Jaktlag følger opp grunneier/bonde systematisk, grunneier/bonde varsler jaktlag når grågås registreres.
- Informasjon – særlig viktig, til politi og kommune, legge ut informasjon på kommunens hjemmeside?

Referat sende møtedeltakere.

Tinghaug 3. august 2017

Margrethe Løgavlen
referent

Kopi til:
Andreas Mæland
Lars Bøen-Johnsen
Roar Jonstang

Fra: Strandli, Bjørn
Sendt: 4. juli 2017 13:12
Til: 'Ruben Høie Kyst og Sjøservice'
Kopi: Thomas Ross Raftemo (Thomas.RossRaftemo@notteroy.kommune.no); Olsen, Monika; Sollie, Berit; 'ronny'; roar.jonstang@notteroy.kommune.no
Emne: VS: Skisser Kjøleholmen

SPRENGNING UNDER VANN, KJØLEHOLMEN I FÆRDER NASJONALPARK, NØTTERØY KOMMUNE

Jeg viser til telefonsamtale og oversendte kart ang. ønske om sprengning under vann ved brygge på Kjøleholmen.

Sprengning under vann i nasjonalparken er forbudt og vil eventuelt kreve dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. En slik sak vil også kreve søknad etter plan og bygningsloven og ev. havne- og farvannsloven. I nasjonalparken vil naturmangfoldloven ha en overordnet rolle dersom det skulle være sprik mellom ulike myndigheter/lovverk.

Vi har hatt et samråd med administrasjonen i Nøtterøy kommune og Ytre Hvaler nasjonalpark. En samlet konklusjon fra dette samrådet er at det må foreligge en tungtveiende samfunnsmessige begrunnelse for en eventuell sprengning under vann. Så langt har det ikke vært gitt slike tillatelser verken i Ytre Hvaler eller Færder nasjonalpark. Dersom dere allikevel skulle ønske å fremme en formell søknad, vil nasjonalparkforvalter ikke kunne innstille på at det gis dispensasjon i denne konkrete saken.

**Færder
nasjonalpark**

Med vennlig hilsen
Bjørn Strandli
Nasjonalparkforvalter
Tlf. +4733371101, mobil: 99744225
Fylkesmannen i Vestfold
E-post: fmvebvs@fylkesmannen.no
Postmottak: fmvepost@fylkesmannen.no
Nettside: <http://www.ferdernasjonalpark.no>

Fra: Ruben Høie Kyst og Sjøservice [<mailto:ruben@kystogsjoservice.no>]
Sendt: 29. juni 2017 15:02
Til: Strandli, Bjørn <fmvebvs@fylkesmannen.no>
Emne: SV: Skisser Kjøleholmen

Takker ☺

Vennlig hilsen
Kyst og Sjøservice AS
KYST OG SJØSERVICE

Ruben Høie
Daglig leder
911 36 390

Fra: Strandli, Bjørn [<mailto:fmvebvs@fylkesmannen.no>]
Sendt: 29. juni 2017 13:07

Til: Ruben Høie Kyst og Sjøservice
Emne: SV: Skisser Kjøleholmen

Hei Ruben

Det er litt dårlig med folk her nå. Kommer tilbake så snart det lar seg gjøre.

**Færder
nasjonalpark**

Med vennlig hilsen
Bjørn Strandli
Nasjonalparkforvalter
Tlf. +4733371101, mobil: 99744225
Fylkesmannen i Vestfold
E-post: fmvebvs@fylkesmannen.no
Postmottak: fmvepost@fylkesmannen.no
Nettside: <http://www.ferdernasjonalpark.no>

Fra: Ruben Høie Kyst og Sjøservice [<mailto:ruben@kystogsjoservice.no>]

Sendt: 21. juni 2017 20:29

Til: Strandli, Bjørn <fmvebvs@fylkesmannen.no>

Emne: VS: Skisser Kjøleholmen

Hei Bjørn

Holder dette?

Vennlig hilsen
Kyst og Sjøservice AS
KYST OG SJOSERVICE

Ruben Høie
Daglig leder
911 36 390

Fra: Dag Andreas Harfallet
Sendt: 20. juni 2017 08:42
Til: Ruben Høie Kyst og Sjøservice
Emne: Skisser Kjøleholmen

Ruben

Ta en titt og se om det var noe sånt du så for deg =)

Vennlig hilsen
Kyst og Sjøservice AS
KYST OG SJOSERVICE

Dag Andreas Harfallet
Driftsleder
91839625

d)

Færder nasjonalpark

Dato: 11.09.17

BESØKSSTRATEGI FOR FÆRDER NASJONALPARK - AVTALE MELLOM FÆRDER NASJONALPARK OG OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD

Det inngås følgende avtale mellom Færder nasjonalpark (FN) og Oslofjordens Friluftsråd (OF) om bistand til utarbeidelse av en besøksstrategi for Færder nasjonalpark.

1. OF påtar seg å forestå den praktiske gjennomføringen av arbeidet med en besøksstrategi for Færder nasjonalpark.
2. Arbeidet skal gjennomføres innenfor de rammer som framgår av vedlagte sak behandlet av Færder nasjonalparkstyre i mars 2017. Foruten vedlagte notat skal Miljødirektoratets veileder for besøksfovaltning legges til grunn.
3. Arbeidet skal ledes av en arbeidsgruppe som framgår av vedlagte notat, ledet av nasjonalparkforvalteren. Kontaktperson og fagansvarlig i det løpende arbeidet er nasjonalparkforvalter.
4. Produktet skal være klar til å sendes på høring innen 1. mai 2018.
5. Publikasjonen skal være bearbeidet etter høring og klar til trykking senest innen 1. oktober 2018.
6. Utlegging av saken til høring gjennomføres av nasjonalparkforvalter. Justering av dokument etter høring gjøres av OF.
7. Kontorplass. OF skal så langt det er mulig være tilstede i nasjonalparksenteret på onsdager, for å sikre dialog og samarbeid med det nære nettverket i nasjonalparken.
8. Nasjonalparkforvaltningen har satt av kr. 80 000 til arbeidet i 2017 . Det må avklares nærmere med Miljødirektoratet hvor mye midler som stilles til rådighet i 2018.
9. OF kan om nødvendig bidra med arbeidstimer tilsvarende 3 ukeverk i prosjektperioden, ut over de midler som stilles til rådighet fra nasjonalparkforvaltningen.
10. I tillegg til arbeidet med besøksstrategien leies Anne Sjømæling (OF) inn 1 dag pr. uke for å arbeide med forvaltningen av nasjonalparken, med hovedvekt på informasjonstiltak.
11. Ved fakturering legges til grunn en timepris på kr. 475 + mva.

.....
For Færder nasjonalpark

.....
For Oslofjordens friluftsråd

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkforvalter, delegert myndighet		

Søknad om merking av steinkobbe i Færder nasjonalpark

Vedtak

Havforskningsinstituttet får tillatelse til å fange og merke steinkobbe i 2017. Tillatelsen gis i medhold av Naturmangfoldlovens § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- tillatelsen gjelder fra 10. august 2017 til og med 20. oktober 2018
- Havforskningsinstituttet rapporterer hvert år til Færder nasjonalpark, med vekt på informasjon av forvaltningsmessig interesse for nasjonalparken

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

I søknaden skrev Havforskningsinstituttet blant annet: «Forvaltningsmålet for steinkobbe er en bestandsstørrelse på ca. 7000 steinkobber langs norskekysten, ... Steinkobbe forvaltes som egne bestander innenfor hvert fylke. Forvaltningen av steinkobbe forutsetter oppdatert kunnskap om bestandenes størrelse, utbredelse, bestandsidentitet og økologisk betydning. Dette innebærer rutinemessig overvåkning med målsetting om nye landsdekkende bestandstall hvert femte år. I tillegg forutsettes det forskning, blant annet for å skaffe kunnskap om de lokale steinkobbebestandenes utbredelse og habitatbruk, hvor merking med sendere er en særlig godt egnet metodikk. Kunnskap om steinkobbenes bestandsstruktur, habitatbruk, diett og matkonsum i norsk Skagerrak er viktig for å kunne gi gode forvaltningsråd. Det er sterke krav fra lokale fiskere, delvis støttet av lokale myndigheter, om å redusere bestanden(e) av steinkobbe i det aktuelle området. Påstander om at steinkobbene spiser opp all fisk, særlig torsk, fremsettes stadig. Det finnes lite data om steinkobbenes migrasjoner i området. Innenfor hele dette området finnes det rundt 800 steinkobber (telling i 2016), hvor de fleste holder til i Østfold og Vestfold. For å få mer

kunnskap planlegges det å merke totalt inntil 15 steinkobber med GPS/GSM sendere. Telemetri av villlevende steinkobber er den eneste metoden som gir adekvate data om posisjon og dykkeadferd, og som dermed gjør det mulig å identifisere beiteområder og utbredelse gjennom året. ... Diettdata brukes i bioenergetisk modellering som gjør det mulig å beregne matkonsumet til steinkobbene. Selenes konsum av forskjellige arter kan dermed evalueres i forhold til uttak fra fiskeriene. ...

Undersøkelsene omfatter levende fanging av inntil 7 steinkobber (i 2017) med bruk av garn. Senderne vil bli limt på ryggen til dyrene (se vedlagt tillatelse fra Mattilsynet). Det vil bli også tatt en liten vevsprøve (DNA) fra svømmehuden på en baksveiv for studier av bestandsstruktur, samt enkel identitetsmerking med et plastmerke (rototag) i svømmehuden.»

Grunnlaget for avgjørelsen

Nasjonalt parkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

Verneforskriften for Færder nasjonalpark gir forbud mot ferdsel 15.04 – 15.07 i sone B, se § 3 pkt. 5.2. samt forbud mot skade og unødig forstyrrelse av dyrelivet se § 3, punkt 3.1. Dette gjelder uavhengig av ferdselsforbud. Fangst og merking krever derfor dispensasjon fra verneforskriften. Etter naturmangfoldlovens § 48 kan det gjøres unntak fra forbudet dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Forholdet til naturmangfoldloven

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget og § 9 Føre-var-prinsippet

Merkingen skal gi nødvendig kunnskap til forvaltning av selbestandene.

Undersøkelsene bør ikke begrenses ut fra disse bestemmelsene.

§ 10 Prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning

Tiltaket vil medføre en forstyrrelse av fugler og dyr under merkingen. Varigheten av forstyrrelsene er liten. Det ser ikke ut til å være grunn til å ferdes innenfor sone B i perioden med ferdselsforbud

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Vurderes å ha liten relevans i saken.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Anerkjente merketeknikker utført av faglig dyktig personell vil bli benyttet.

Naturmangfoldlovens § 48 (generelle dispensasjonsregler)

Kravet er at aktiviteten ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig og heller ikke stride mot vernevedtakets formål.

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er blant annet å ta vare på arter

generelt, og i sone B er sjøfuglene spesielt viktige. Verneforskriften § 3punkt 3.2 slår fast at bestemmelsene ikke er til hinder for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.

Nasjonalt parkforvalter ser merking av steinkobbe som en forutsetning for ansvarlig forvaltning av arten og at undersøkelsene vil gi ønsket kunnskap til bruk i forvaltningen av nasjonalparken.

Konklusjon

Havforskningsinstituttet får tillatelse til å fange og merke steinkobbe i 2017. Tillatelsen gis i medhold av Naturmangfoldlovens § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- tillatelsen gjelder fra 10. august 2017 til og med 20. oktober 2018
- Havforskningsinstituttet rapporterer hvert år til Færder nasjonalpark, med vekt på informasjon av forvaltningsmessig interesse for nasjonalparken

Vedlegg:

Søknad fra Havforskningsinstituttet om merking av steinkobbe i Skagerak.

**Færder
nasjonalpark**

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2017/4345
Saksbehandler: Sigurd Anders Svalestad
Dato: 10.08.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkforvalter, delegert myndighet		

Søknad om å teste om filming av stillehavsøsters med drone ved Ildverket i Færder nasjonalpark gir nyttig informasjon

Vedtak

Havforskningsinstituttet får tillatelse til å filme stillehavsøsters i sjøen omkring Ildverket i Færder nasjonalpark i Tjøme kommune med drone.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelse gjelder fra dags dato til og med 31.12 2017
- Havforskningsinstituttet rapporterer resultatet av undersøkelsen til Færder nasjonalpark innen 1. mars 2018.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Havforskningsinstituttet skriver blant annet: «Vi planlegger å teste ut om droner vil kunne anvendes til kartlegging av stillehavsøsters. Testen er tenkt utført i Vestfold. Vi vil besøke i størrelsesorden 5 lokaliteter over flere dager for å se hvordan bildekvalitet påvirkes av vær og vind med mer.»

Grunnlaget for avgjørelsen

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

I verneforskriftens § 3 pkt. 6.1 er det inntatt et forbud mot motorferdsel i lufta under 300 meter fra bakken. Miljødirektoratet har imidlertid i fagsamling september 2015 orientert om at dronetrykning ikke omfattes av motorferdselloven og ikke av lavtflyvningsforbudet i verneområder. Bruk av droner rammes likevel av verneforskriftens § 3 pkt. 7.2 hvor det fremgår at unødvendig støy er forbudt i nasjonalparken, herunder bruk av modellfly og lignende. I ovennevnte fagsamling bekreftet direktoratet at dronetrykning regnes som modellfly i denne sammenheng. I vurderingen må forstyrrelse av fugl være et tema. Det kreves derfor også dispensasjon fra verneforskriften § 3 pkt. 3.1, som verner dyrelivet mot

unødig forstyrrelse. Dispensasjon kan gis etter de generelle dispensasjonsregler i verneforskriftens § 4, jf. naturmangfoldlovens § 48. Avgjørende her er at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket skal også vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8 til 12..

Vurdering

Stillehavsøsters er en innført art. Den kan endre samspillet mellom andre arter og skader kvaliteten av strender for bading. Det er laget tiltaksplan for å begrense skader av arten. God kunnskap om artens bruk av nasjonalparken er viktig for å forvalte naturverdiene godt. Det er derfor viktig å belyse hvilke metoder som gir best oversikt som grunnlag for å ivareta verneformålet best mulig. De forstyrrelsene som flygningene gir er derfor ikke unødige, men en nødvendig konsekvens av behovet for kunnskapen tiltaket skal gi. Den samlede virkningen av noen dagers flyging med drone fra ettersommer til høst rundt Ildverket, er neppe mulig å registrere som forstyrrelse av fysisk betydning for dyrelivet. Forstyrrelsene av flyvningene er kortvarig ved at de bokstavelig talt er forbigående. Selv om dronen medfører støy og kan påvirke fugl, vurderes dette å ha en svært liten effekt. Vi legger til grunn at forstyrrelse av friluftsliv er minimal sammenlignet med verdien av ny kunnskap. Ovennevnte dekker vurderingene av verneformålet og naturmangfoldloven §§ 8-11. Ut fra naturmangfoldloven § 12 er vurderingen at det er viktig å teste metoden ved Ildverket, fordi stedet her er undersøkt med andre metoder. Dermed er grunnlaget for sammenligninger til stede.

Konklusjon

Havforskningsinstituttet får tillatelse til å filme stillehavsøsters i sjøen omkring Ildverket i Færder nasjonalpark i Tjøme kommune med drone.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelse gjelder fra dags dato til og med 31.12 2017
- Havforskningsinstituttet rapporterer resultatet av aundersøkelsen til Færder nasjonalpark innen 1. mars 2018.

Vedlegg:

Søknaden fra havforskningsinstituttet om å filme stillehavsøsters fra drone ved Ildverket.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkforvalter på delegert fullmakt		

Gbnr 61/5 - Søndre Årøy 1- Nøtterøy - Færder nasjonalpark - søknad om etablering av ny brygge

Vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis dispensasjon for omsøkt brygge som forlengelse av eksisterende bryggefundament på fritidseiendom Søndre Årøy 1, gbnr. 61/5.

Tillatelsen gis under henvisning til at:

- brygga ikke strider mot vernevedtakets formål i verneforskriftens § 1, idet verneverdiene ikke påvirkes i nevneverdig grad.
- brygga ikke gir vesentlig presedensvirkning for tilsvarende brygger i andre deler av nasjonalparken
- brygga vurderes å sikre helårsadkomst for fritidsboligen

Klageadgang:

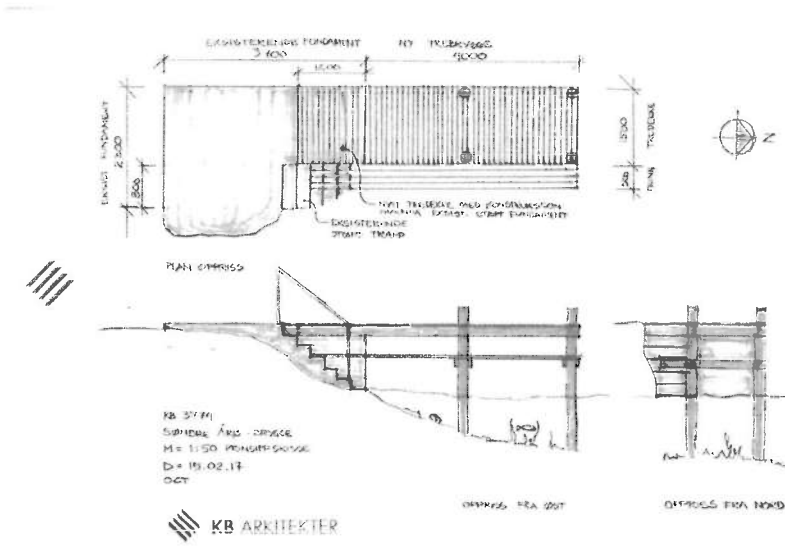
Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Det søkes om etablering av ny brygge på eksisterende bryggefundament i betong. Ny brygge får en lengde på 4 meter og en bredde på 2 meter inkl. nedtrinn. Lengden på bryggen er tilpasset 2 fritidsbåter. Den nye bryggen oppføres som en fastbrygge i tre med pælefundamentering.

Dispensasjonssøknaden begrunnes med følgende:

- Eiendommen har i dag ingen operativ brygge for å kunne betjene eiendommen.
- Eiendommen er avhengig av brygge, da den ikke har fastlandsforbindelse.
- Bryggefundamentet fungerer i dag dårlig for ilandstigning og fortøyning av båter.
- Ny brygge vil sikre trygg ilandstigning og sikker fortøyning uavhengig av værforhold, vindforhold og årstid.
- Lengden gir tilstrekkelig dybde i sjøen for fritidsbåter, slik at tiltaket ikke vil kreve mudring.
- Bryggen vil ikke være til hinder for øvrig passerende båt- og skipstrafikk i den tilliggende skipsleia, da bryggen vil bli liggende parallelt med land.
- Bryggen innordner seg de øvrige bryggene i området med tilsvarende type visuell utforming.
- Det er ikke registrert arter av nasjonal forvaltningsinteresse eller utvalgte naturtyper i nærområdet til tiltaket.

Grunnlaget for avgjørelsen

Søknaden gjelder etablering av ny brygge som forlengelse av eksisterende bryggefundament. Søknaden kan ikke behandles som vedlikehold etter verneforskriftens § 3 pkt. 1.2 a, da vedlikehold etter bestemmelsen ikke omfatter ombygging eller utvidelse. Søknaden kan heller ikke behandles etter verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 d, som gjelder bygging av brygge etter fjerning av eksisterende brygge. Søknaden må derfor behandles etter de generelle dispensasjonsbestemmelser i naturmangfoldlovens § 48.

Søknaden skal videre vurderes etter naturmangfoldlovens § 7, hvor det heter at "prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen." Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Naturmangfoldlovens §§ 8 til 12:

Administrasjonen i Nøtterøy kommune har vurdert tiltaket etter naturmangfoldloven:

« § 8 – Kunnskapsgrunnlaget:

«Naturmangfoldlovens § 8 innebærer at kommunen skal vurdere hvilket naturmangfold som kan påvirkes av vedtaket, hvilken tilstand naturmangfoldet har og hvilke effekter beslutningen vil ha på naturmangfoldet. Kunnskapsgrunnlaget skal gi myndighetene tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere hvilken vekt man skal legge på naturmangfoldet. Behandlingen skal, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap og arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Hovedregelen er at § 8 ikke stiller krav til innhenting av ny kunnskap, som f.eks. utarbeidelse av rapporter, registreringer etc. Innhenting av slik kunnskap skal kun kreves unntaksvis. En viktig kilde til kunnskap er ulike typer stedfestet informasjon publisert i offentlige databaser. Naturbasen er et eksempel på en slik generell database og inneholder i hovedsak den informasjon kommunen trenger for å behandle en ordinær byggesak. Miljøstatus og Artskart inneholder ytterligere informasjon. Eiendommen ligger i Færder nasjonalpark og LNF-område i kommuneplanens arealdel. Området er svært attraktivt for rekreasjon og friluftsliv. Området er relativt kupert og preget av svaberg og skogsarealer. Iht. Naturbasen er det ikke registrert arter av stor forvaltningsmessig interesse som påvirkes av tiltaket. Det er heller ikke gjort funn i Artskart. Det er ikke registrert utvalgte naturtyper, verneområder, friluftsområder eller kulturminner på eiendommen. Administrasjonen anser ikke tiltaket for å medføre risiko for store negative påvirkninger for naturmangfoldet. Administrasjonen konkluderer med at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig vurdert for å kunne gi tillatelse til tiltaket.

§ 9 – Føre-var-prinsippet:

Før vedtak fattes skal det foreligge tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger vedtaket kan ha for naturmiljøet for å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet får bare anvendelse når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkningene på naturmangfoldet. Etter administrasjonens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet får dermed ikke anvendelse.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning:

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Omsøkt tiltak medfører ikke vesentlig økt bruk av eiendommen. Tiltaket krevet ingen vesentlige terrenginngrep. Bryggen er reversibel. Naturmangfoldet på eiendommen anses ikke påvirket av tiltaket eller av andre påvirkningsfaktorer

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver:

Arbeidene vil i seg selv ikke innebære miljøforringelse. Eventuelle skadebegrensende tiltak og kostnader ved disse skal eventuelt bæres av tiltakshaver.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder:

Prinsippet i § 12 tar sikte på å unngå skade eller begrense skade på naturmangfoldet ved valg av driftsmetoder, teknikk og lokalisering. Valget skal skje etter en samlet vurdering av naturmangfold og økonomiske forhold og gi de beste samfunnsmessige resultater. Best mulig driftsmetode kan omfatte tidspunkt for aktivitet, redskapsbruk, frakt og avbøtende tiltak.

Konklusjon naturmangfold:

Omsøkt tiltak medfører ingen negative konsekvenser for naturmangfoldet eller økosystemet i området. Tiltaket vil trolig ikke påvirke naturmangfoldet i negativ grad. Tiltaket vil kunne medføre noe mer skygge i sjøen enn dagens situasjon, men det er ikke registrert viktige naturtyper eller truede arter på lokaliteten. Det tillegges stor vekt at eiendommen har behov for en trygg helårsadkomst. Administrasjonen anser hensynet bak naturmangfoldlovens §§ 8 – 12 som ivaretatt og mener omsøkt tiltak bør godkjennes.»

Kommunens administrasjon har gjort en grundig vurdering av tiltaket i forhold til naturmangfoldloven. Nasjonalparkforvaltningen slutter seg til vurderingene, og tilføyer at presedensvirkningen, og derved samlet belastning av tiltaket, vil være begrenset. Tiltaket gjelder ny brygge av begrenset størrelse, oppført som en forlengelse av eksisterende bryggefundament. Det er svært få om noen tilsvarende tilfeller i nasjonalparken, da bestående fritidsboliger i nasjonalparken allerede har tilgang til brygge.

Naturmangfoldlovens § 48

I naturmangfoldlovens § 48 heter det:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.....»

Nasjonalparkforvaltningen viser til vurderingene etter naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 som viser at utvidelsen av brygga ikke vil ha negative konsekvenser for naturmiljøet. Tiltaket vurderes heller ikke å påvirke skjærgårdslandskapet i noen vesentlig grad, med den beliggenheten brygga har og med den enkle utvidelsen det legges opp til. Bryggens plassering parallelt med land bidrar til dette. Det legges også vekt på brygga vil gi sikrere og tryggere ilandstigning og fortøyning til eiendommen som har behov for sikker helårsadkomst.

Konklusjon

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis dispensasjon for omsøkt brygge som forlengelse av eksisterende bryggefundament på fritidseiendom Søndre Årøy 1, gbnr. 61/5.

Tillatelsen gis under henvisning til at:

- brygga ikke strider mot vernevedtakets formål i verneforskriftens § 1, idet verneverdiene ikke påvirkes i nevneverdig grad.
- brygga ikke gir vesentlig presedensvirkning for tilsvarende brygger i andre deler av nasjonalparken
- brygga vurderes å sikre helårsadkomst for fritidsboligen

g)

Færder nasjonalpark

Dato: 11.09.17

Nominering og oppnevning av nye representanter til nasjonalparkstyret, etter valget i Færder kommune

Hva saken gjelder

Klima- og miljødepartementet har tidligere godkjent at Færder nasjonalparkstyre skal ha 5 medlemmer. Dette skjedde etter ønske fra de to vertskommunene. Etter standard retningslinjer skulle det være en fra hver kommune, dvs. kun tre medlemmer i nasjonalparkstyret. Dagens styre er sammensatt slik:

Nøtterøy kommune	2
Tjøme kommune	2
Vestfold fylkeskommune	1

Oppnevning av styremedlemmer følger valgperioder. Det betyr at det må oppnevnes nye representanter etter valget i ny Færder kommune.

Vurdering

Færder nasjonalpark er et viktig område i Færder kommune og utgjør arealmessig den langt største delen av kommunen. Derfor er det viktig at det fortsatt blir 4 representanter fra kommunen i det nye styret. Det vil gi bredere deltakelse og forankring i det politiske miljøet.

Spørsmålet er forelagt Miljødirektoratet som muntlig ikke reagerer negativt på at styret bør beholde samme antall personer som i dag.

Anbefaling

Færder kommune bør nominere 4 representanter til Færder nasjonalparkstyre og deretter sende anmodning til Miljødirektoratet om at disse blir oppnevnt for de kommende to år, fram til neste kommunevalg. Vestfold fylkeskommune bør kunne beholde sin representant i styret, siden fylkeskommunens politikere ikke er på valg.

Færder nasjonalpark

Dato 11.09.17

STATUS INFORMASJONSTAVLER OG SKJØTSELSTILTAK 2017

Informasjonstavler:

Følgende tavler er levert og er under oppsetting:

Nr.	Prioritet	Øy	Innhold	Størrelse	Stativ
1	3	Mellom Bolæren	Generell info Jensesund	70 x 100	Bare plate
2	3	Mellom Bolæren	Generell info Kongshavn	70 x100	Rettstilt stativ på fjell
3	3	Mellom Bolæren	Temainfo natur	50x70	Skråttstilt stativ på fjell
4	3	Mellom Bolæren	Skjøtsel Samuelskilen	50 x 70	Skråttstilt stativ løsmasse
5	3	Mellom Bolæren	Skjøtsel Nordre Jensesund	50x70	Skråttstilt stativ løsmasse
6	3	Mellom Bolæren	Temainfo strandsitterplass Nordre Jensesund	50x70	Bare plate
7	3	Mellom Bolæren	Temainfo strandsitterplass Rønningen	50x70	Bare plate
8	3	Mellom Bolæren	Temainfo Grevestuen	50x70	Bare plate
9	4	Mellom Bolæren	Temainfo Ingeråsen	50x70	Skråttstilt stativ fjell
	4	Mellom Bolæren	Temainfo Ravneberget	50x70	Skråttstilt stativ fjell
10	4	Mellom Bolæren	Temainfo krigsgravplass	50x70	Skråttstilt stativ på løsmasse

11	4	Mellom Bolæren	Temainfo krigsfangeleir	50x70	Skråttstilt stativ på fjell
12	4	Mellom Bolæren	Bilde 1945 krigsfangeleir	50x70	Skråttstilt stativ på fjell
13	2	Østre Bolæren	Temainfo forsvarsanlegg Randi målestasjon	50x70	Bare plate
14	2	Østre Bolæren	Temainfo forsvarsanlegg 150mm batteriet	50x70	Bare plate
15	2	Østre Bolæren	Temainfo forsvarsanlegg fjellanlegg	50x70	Bare plate
16	2	Østre Bolæren	Temainfo forsvarsanlegg 127 mm kanon i kasematt	50x70	Skråttstilt stativ på fjell
17	2	Østre Bolæren	Temainfo forsvarsanlegg Søndre kommandoplass	50x70	Skråttstilt stativ på fjell
18	2	Østre Bolæren	Temainfo forsvarsanlegg 75 mm tårnkanon (2 stk. LIKE)	50x70	Skråttstilt stativ på fjell (2stk)
19	1	Moutmarka	Generell info/friluftinfo(4 stk ULIKE)	70x100	Stående, rettestilt stativ (4)
20	1	Moutmarka	Generell info/friluftinfo	70 x 100	Bare plate

Informasjonstavlene er utarbeidet av nasjonalparkforvaltningen i samarbeid med Fylkesmannen, og er produsert av Grafika AS. Tavlene settes opp av Skjærgårdstjenesten i samarbeid med Mellom Bolærens Venner og Tønsberg forsvarsforening. Samlet kostnad har vært **276.000,- eks mva**, dekket av tiltaksmidler i Bestillingsdialogen.

I tillegg til skiltene over, er utarbeidet, produsert og satt ut informasjonsskilt om geologi og rullestein, og om skjøtselshogst på Søndre Årøy.

Skjøtsels- og tilretteleggingstiltak:

Følgende skjøtselstiltak er gjennomført eller vil bli gjennomført 2017:

- Rydding og gjerding Moutmarka – utført av TAA og ASVO
- Rydding Sandø NØ – utført av SNO
- Videre rydding Sandø nord (grunneier organiserer dugnad) – ev. kompensasjon ikke avklart med grunneier

- Hogst og rydding av gran lldverket – utført av SNO
- Rydding tørreng Froungen – under planlegging for oppstart i høst
- Slått og rydding Mellom Bolæren – utføres av M- Bolærens Venner, noe gjenstår
- Slått Steinkloss – utført av Naturvernforbundet, noe gjenstår
- Rydding av kantsoner og flytting gjerder Hvaløy – under planlegging for oppstart i høst
- Bekjempelse av rynkerose – under gjennomføring av SNO
- Hogst av gran søndre Årøy – forventet oppstart i høst i regi av SB skog
- Utsetting av bålpanner

Estimerert kostnad **585.000,-**, eks mva , dekkes av midler i Bestillingsdialogen.

I tillegg er det gjennom tilskuddsordningen for Utvalgte kulturlandskap avsatt en tilskuddsramme på **932.000,-** til kulturlandskapstiltak. I alt 14 søknader er mottatt. En vesentlig del av disse tiltakene skjer innenfor nasjonalparken.

Færder nasjonalpark

Dato: 15.05.17

BESØKSSTRATEGI – FÆRDER NASJONALPARK 2017 og 2018

Basert på de føringer som ble gitt av nasjonalparkstyret i mars 2017, foreslås følgende rammer for arbeidet med en besøksstrategi for Færder nasjonalpark.

Hovedramme

Miljødirektoratet bruker følgende definisjon på hva en besøksstrategi for en nasjonalpark skal være:

Å legge til rette for og styre bruken av en nasjonalpark slik at

- *opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapningen blir størst mulig*
- *forståelsen av vernet økes*
- *verneverdiene ivaretas*

Besøksstrategien skal være en egen publikasjon som viser hvilke tiltak som gjøres for å oppnå hensikten med strategien.

Forvaltningsplanen skal være utgangspunktet for besøksstrategien. Færder sin forvaltningsplan gir en rekke føringer for dette arbeidet. Av hensyn til brukerne av parken vil det være viktig å gi en samlet beskrivelse av tiltakene i et eget dokument, som er lett tilgjengelig og lett å forstå.

Det er viktig å presisere at besøksstrategien ikke er en plan for næringsutvikling knyttet til en nasjonalpark. Strategien er skal vise hvordan nasjonalparkstyret, informerer, tilrettelegger og styrer ferdselen i parken.

I og med at vi har en så vidt grundig forvaltningsplan med mye dokumentasjon, har nasjonalparkstyret anbefalt følgende profil på det videre arbeid med strategien:

- Publikasjonen får et samlet omfang på 15- 20 sider
- Den gis ut i en lett forståelig, popularisert form, med gode bilder og kart
- Det er viktig at følgende kommer fram i publikasjonen:
  - Kunnskapsgrunnlaget (herunder områdets sårbare elementer, bruksmønster osv.)
  - Mål for sikring av verneverdiene
  - Mål for bidrag til reiselivsutvikling og gode opplevelser for de besøkende,

- Nytteverdi for brukerne bør tillegges stor vekt ved utforming av tekst, illustrasjoner og kart: lett å finne fram: tips om informasjon, opplevelsesmuligheter, mat, overnatting, stier, skilter osv.
- Utvikling av besøksstrategien bør sees i sammenheng med aktuell tilrettelegging i nasjonalparkens randsoner.
- Publikasjonen lages både som nettversjon og i papirutgave, til utdeling nasjonalparksenteret, hos vertskommunen mm.

Miljødirektoratet har utgitt en veileder for besøksforvaltning i større verneområder. De anbefaler følgende hovedinnhold i besøksstrategien:

- Innledning med formål og rammeverk
- Kunnskapsgrunnlag om sårbarhet og bruksmønster
- Muligheter for reiselivet i parken
- Mål og strategiske grep
- Gjennomført tilrettelegging og videre tiltak

Planprosess

Aktuelle interessenter i dette arbeidet er:

- Kommuner og fylkeskommune
- Grunneiere
- Reiselivsaktører
- Næringsorganisasjoner
- Frivillige organisasjoner

Råd skal innhentes underveis fra nasjonalparkens rådgivende utvalg og de utvidete samarbeidsmøtene med kommunene og fylkeskommunen. Videre bør det etableres et arbeidsutvalg med representanter for de ulike interessentene:

- Visit Vestfold 1
- Frivillige organisasjoner (1-2)
- Grunneiere (1)
- Kommuner og fylkeskommunen (3)
- Nasjonalparkforvaltningen (1)
- Besøksenteret (1)

Det vil være nasjonalparkstyret som vedtar den endelige besøksstrategien.

Sekretariat

Arbeidsutvalget ledes av nasjonalparkforvalter og det kjøpes inn noe bistand fra Oslofjordens Friluftsråd (OF) i dette arbeidet. De har inngående kjennskap til området, både faglig og geografisk. De har også inngående kjennskap til historisk og dagsaktuell friluftslivspolitikkk rundt Oslofjorden. OF har også god kjennskap til relevant nettverk i «Færder regionen». I praksis vil det være Anne Sjømæling som i så fall vil representere OF i dette arbeidet.

Framdrift

Arbeidet startes opp i september 2017. Prosess og skrivearbeid avsluttes innen 1. mars. 2018. Høring og politisk behandling skjer før sommerferien 2018. Sluttarbeid og trykking skjer innen utgangen av 2018.

Budsjett

Det foreslås kjøp av tjenester for kr. 50 - 80 000 (eks. mva) i 2017.

Vedlegg:

Veileder for besøksforvaltning i norske verneområder

Fra: Hansen, Pål Otto
Sendt: 4. september 2017 09:31
Til: Nøtterøy kommune; 'Cato.Erichsen@bakerhughes.com'
Kopi: Jørn Lindseth (jorn.helge.lindseth@miljodir.no); Strandli, Bjørn; 'Ronny Meyer'; 'ort@sbskog.no'; 'tsh@sbskog.no'; Sollie, Berit
Emne: Retningslinjer for forestående skogsdrift på Søndre Årøy i Færder nasjonalpark
Vedlegg: Søndre Årøy - hogst av gran 2017.pdf

Retningslinjer for forestående skogsdrift på Søndre Årøy i Færder nasjonalpark.

Det vises til møte om skogsdriften 10.01.2017 og befaringer 16.12.2016 og 27.12.2016.

Vedlagte kartutsnitt viser aktuelle hogstfelt, driftsveier og uttakssted for tømmer i Søndre Kollebukt. Den aktuelle hogsten av granbestander på Søndre Årøy inngår som skjøtselstiltak i forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark, og skjer i full forståelse med grunneiere. Hogsten skjer i skjøtelsområde for sumpskog, eid av Søndre Årøy Sameie, og utgjør et beregnet hogstkvantum på 500 m³ gran. Videre skal avvirket 100 m³ gran i skjøtelsområde for friluftsliv, eid av Nøtterøy kommune.

Hogsten kan derved iverksettes med hjemmel i verneforskriftens § 6 hvor det heter: « *Forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens | 47.* » Motorferdsel i forbindelse med skogsdriften kan skje med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 6.3 a, hvor det heter: « *Forbudet mot motorferdsel i § 3 pkt. 6.1 er ikke til hinder for motorferdsel ved gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.* »

Forestående skogsdrift er derved ikke å regne som ordinær skogsdrift, og bestemmelser i PEFC Norsk skogstandard kan fravikes.

Miljøhensyn nedfelt i verneforskrift og forvaltningsplan for Færder nasjonalpark skal legges til grunn for driften, som vil bli fulgt opp av Statens naturoppsyn på vegne av forvaltningsmyndigheten, herunder sluttbefaring etter uttak.

Følgende retningslinjer skal følges:

- Hogsten utføres i en mest mulig tørr periode høsten 2017, med et beregnet tidsbehov på ca. 4 dagers effektiv hogst.
- Skogsmaskinene og lassbærere skal så langt som mulig bruke gamle, egne driftsveger, og utføre hogsten og transport på en slik måte at marka får minst mulig sår.
- Store lauvtrær skal spares for å skape et variert landskapsbilde.
- Topper og kvist samles i ranker og hauger, for brenning i ettertid.
- Under arbeidet skal mest mulig av spor og kjøreskader jevnes ut.
- Det skal vises aktsomhet og utvises hensyn til naturmiljø, beitedyr og friluftsbukere under hogsten.
- Finrydding og brenning utføres senere av Søndre Årøy Sameie eller annen innleid aktør.

Med vennlig hilsen

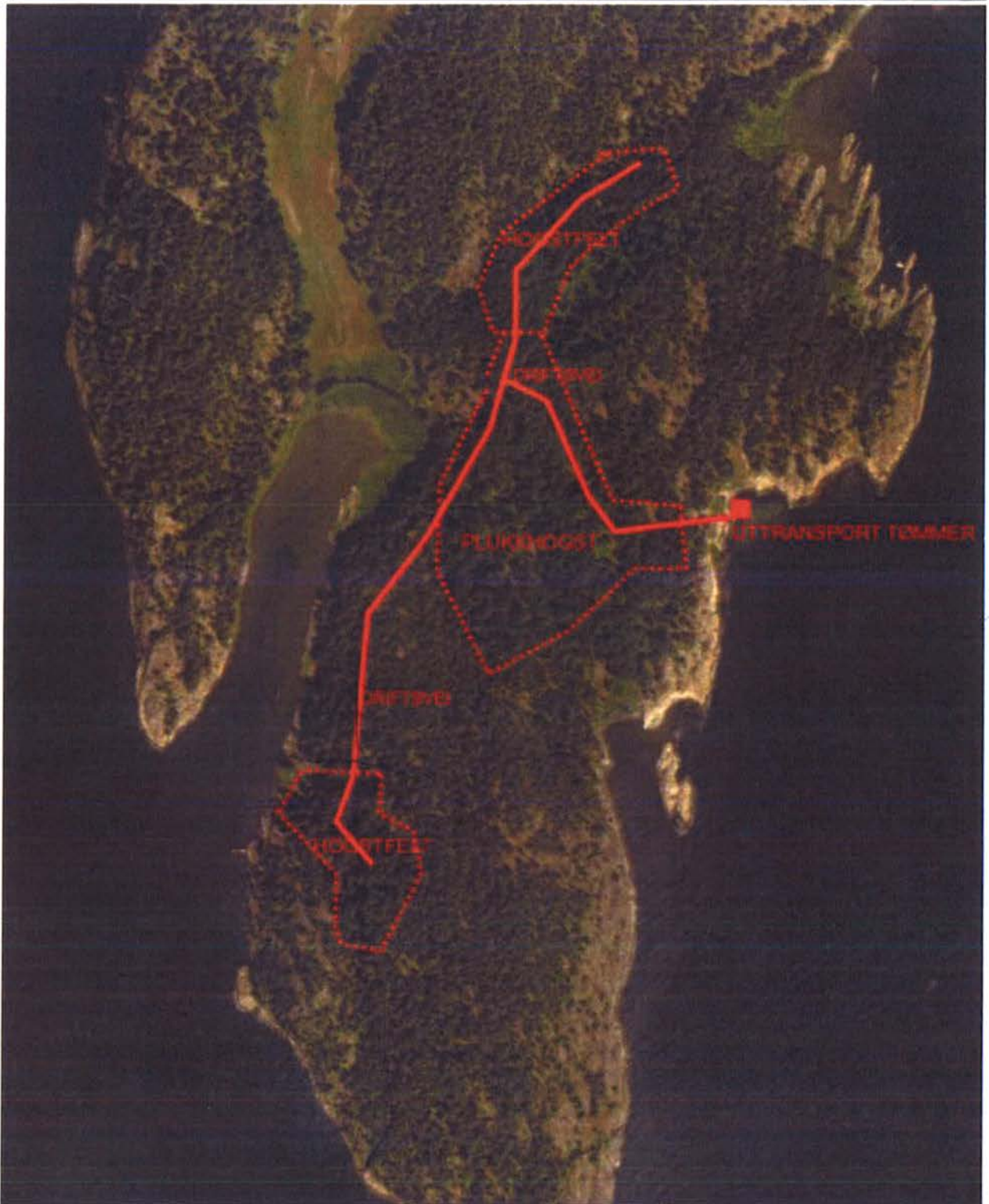
Pål Otto Hansen

**Færder
nasjonalpark**

Berit Solli;
Vennligst journalfør e-post med vedlegg på sak 2017/540

0 99.95 199.90 399.80 Meters

WGS_1984_UTM_Zone_33N

© Norge digitalt og Geovekst

Se tegnforklaring på neste side

Merknader

KART VISER HOGSTFELT AV PLANTET GRAN
OG UTTRANSPORT AV TØMMER